

illius erat, & consultive nominationis, quam aliquando Prelati a Parochianis, & Populo exigere solent de Clericis, ex quibus status Rechor eligatur, ad not. per *Canonistas in c. quod ad Deicimorem, de statu Monachorum, Cavaler. deci. 416. num. 1. cum simil. ad effectum felicet*, ut idem Prelatus, ex pluribus ita per populum approbat, ex propria justificione, & authoritate eligat alios sibi bene viros, cum ita cesset facultas procreativa, & jurisdictionis laicorum, & recte satisficeret populis, multique inconvenientibus consideraretur.

**COLONEN. MONASTERII S. CORNELII
A D I N D A M**
**PRO ABBATE, ET MONASTERIO
C U M A R C H I E P I S C O P O .**

Casus disputationis in Sac. Congregatione Episcoporum, & Regularem, & ab querela solutione remissus ad Roiam,

An & quando Ordinarius loci jurisdictionem habeat etiam ordinariam in Monasterio Regulari, ejusque Abbatem, & Religiosos, ubi agitur de illis Monasteriis, quæ cum aliis non connectuntur, sed reguntur de per se, & independenter; An scilicet exemptiones generales competentes Religionibus capiant hæc Monasteria.

S U M M A R I U M .

- 1 In partibus Ultramontanis plura Monasteria regularia regunt singulariter, & de per se independenter.
- 2 Casus controversie.
- 3 Degeneratio exemptione Monachorum, & regularem ex Synodo celebrata sub Divo Gregorio Magno, & n. 8.
- 4 Hodie universus ordo regularis est exemplis.
- 5 Causa exigentis probationes, & processum remittuntur per Sac. Congreg. ad Judicis ordinarios.
- 6 Congregatio Caffinensis non exercitat Italiam, ejusque privilegia non convenientia Monasterii Ordinis S. Benedicti extra Italiam.
- 7 De origine, progresso, & divisione Ordinis S. Benedicti.
- 8 De eadem exemptione generali Regularium, de qua n. 3.
- 9 De differentia in proprio exemptionis iure Religiosis, que reguntur per viam universitatis, & Monasteria singulare.
- 10 Regensur aliqua exemptionis, vel subjectionis argumenta.

D I S C . XXVIII.

Cum in partibus Ultramontanis, praesertim vero, ac frequenter in Germania, quamplura adhuc Monasteria Regularia, independenter, & de per se cum proprio Abate, & Capitulo se regant, absque communicatione cum aliis Monasteriis, five Universitate Religiosis, seu Congregationis, ut habeant in Trieren, unionis dec. 24. pars. 9. recent. & in aliis, Cœlus natura, seu qualitas est Monasterii S. Cornelii ad Indam Ordinis S. Benedicti Congregationis Bruffaldensis, sicut in aliis Regularibus Coloniens. Atque Archepiscopo præsideret, illud sibi ju. 2. re ordinario in omnibus est subiectum, praesertim vero cura visitationem: E conversione autem ex parte Monasterii prætenderetur exemptione generaliter competens Monachis; Vel ex generale exemptione Monastico Ordini concessa in Synodo habita sub Divo Gregorio Magno anno 1601. de quo 3 in Canone, quam si necessarium 16. quæst. 2. Baron. in annal. eodem anno 1601. Pafian. tom. 3. de statu b. monum. question. 180. num. 10. in p. 10. n. 9. & ceteri. Vel ex privilegiis specialibus Ordinis S. Benedicti concessis per Clementem V., Benedictum XII., & Eugenium IV. Vel demum ob generali communicatione privilegiorum, que habentur inter Religiosis, ob quam, five directe, five indirecte universi fuis ordo Regularis de facto exemptus est, ut adverturn Cocher. de ur. & scilicet in exemptions, p. 1. quæst. 17. num. 9. Barb. de Episcopo alle. 105. num. 3. Tambur. de vir. Abb. tom. 1. dip. 15. quæst. 2. & ceteri apud eos, & apud Frances Episcopum Barbatrien. in Paforali. Regul. part. 2. q. 2. ulte late de hac materia exemptionis Regularium, quæcumq; origine, & introductione.

Otrae desuper controversia, & re delata ad Sac. Congregationem Episcoporum, & Regularium, post binam disputationem, cum multa hinc inicte invicem pugnauerint, ac supponerentur in facto, que probationes,

ac formalem processum requirebant, & ex quibus, exemptions, vel repective subjectionis decisio pendere videbatur; idcirco nulla capa a resolutione, ad normam Constitutionis 74. Sixti V. causa, tanquam exigens formalem processum, & relata subjectionem, remissa huius ad Rotam, ubi pendet indecisio, quod huc nique licet am.

In dictis autem disputationibus habitis in Sac. Congregatione, tres fuerunt inspectiones, seu puncti; Primo scilicet, an illud Monasterium centendum esset Ordinis S. Benedicti, ita & taliter, quod ei convenient Apostolica Constitutiones concedentes privilegia exemptiva, & præterim vero, 2. & 9. Innocentii IV. Secundu, an poena negativa suffragante exemplo generali competens universo Ordini Monastico, omnibusque Religionibus, Regularibus, vel directe, vel per communicationem, ut supra; Et tertio circa speciales facti circumstantias, que respectu huius Monasterii quod exemptionem, vel subjectionem respectu concurrebant.

Quod primum, scribentes pro Archiepiscopo in eo inserviant, quod originalis exemptione competens Monachis Nigris Ordinis S. Benedicti, confituntibus in Italia Congregationem, que B. Juffina de Padua, seu Caffinensis dicitur, proveniret a dictis Constitutionibus 2. & 9. Eugenii IV. percipientibus tantum dictam Congregationem; Hinc intendendo, eas suffragari non posse huc Monasterio, upone nullam connexionem habenti cum dicta Congregatione non egrediente limites Italie, & consequente, quod illud Monasterium, five esset Ordinis S. Benedicti, five cum quicunque alterius ordinis, remanseret sub dispositione juris communis, qua auctenta, & celsitudibus privilegiis exemptionis, ex magis communi, & vera opinione, que infra in secunda inspectione, Monachi, seu Regularis, admittantur reliqui cleri, & populi, subiecti jurisdictioni, ac legi discipulane illius Ordinarii, intra cuius dictis limites vivunt.

Scribentes pro Monasterio, non negabunt, dictis Constitutionibus Eugenii IV. percutere solent dictam Congregationem Caffinensem, non egrediente limites Italie, prouidentes quod non complectentur illud Monasterium, quod ab eiusdem Congregationis Praesidente Generali, aliique Superioribus, nullata habet dependentiam, quæcumq; profectores dicuntur de Congregatione Bruffaldensi. Dicentes tamen, non exinde resiliunt, coruendam scribentibus assumptum, seu consequentiam, quod scilicet illud non esset Ordinis S. Benedicti, quasi quod ille ad hanc secundum Congregationem retinetur; Hoc enim crat aquivocum clamum, quale etiam reputarunt fuit per Sac. Congr. que in hoc pincio nullum habuit difficultatem, quod scilicet illud Monasterium esse etiam dicti Ordinis S. Benedicti.

Ad quod probandum, afflamento materiali ab alto, seu origine dicebam, S. Benedictum in loco, qui dicitur Sublacus, instituisse ordinem Monasticum, qui in Ecclesiastina, seu occidentali forte fuit primus, per universum Orbeum mirificus, & qui ad differentiam multarum Congregationum, seu Reformationum filiarum ab ista Religioni tamquam a matre emanantium, ut sunt Cistercienses, Cistercienses, Calixtini, Charybini, Camaldulenses, Olivetani, Montis Virginis, Vallombrosae, & alia, ab antiquo nuncupari consueverunt Monachi Nigris, ut liquet ex Clementina prima de statu Monachorum, ubi Monachi Nigri nuncupantur, & ex constitutione V. Benedicti XII. edita pro huius Ordinis bonorum regimini, tibi dicitur, illam a mari uia que ad mare se dilatasse, atque per universa Orbis climata se illustrasse; Unde propter convinebant manifestus error dicti assumpti, quod scilicet Ordo prædictus restitueret effici ad Congregationem Caffinensem citra montes retinctorum.

Et in spece huiusmodi religiosis de Congregatione, seu Observab. Bruffaldensi, in Germania, quod sint Ordinis S. Benedicti, habentur in Salamanca Cœculæ 9. Decemb. 1618. & 23 Junij 1659. coram Certo imprel. post collationes Bonelli dec. 56. praesertim in prima, in quibus decisionibus, ex Bellamer. cons. 32. num. 22. & alii habentur, Apostolicas Constitutiones loquentes de Monachis Nigris, convenientiis Benedictinis, non autem Basiliensis, quamvis habent nigrum quoniam gestantibus.

Quiavero hic Ordo tractu temporis in variis annis edidit, diversaque seculis pastus est, ut patet ex totto. decretalium de statu Monachorum, praesertim capit. cum Monasterium, ubi in specie de Monasterio Sublac. & ex dicta Clem. I. eodem titu. ac dictam ex Constitutione V. Benedicti XII. unde vel forte ex primo instituto, vel ex subsequente introductione, singula Monasteria, etiam in Italia, singulariter, & de per se regebantur, eo modo, quo in Germania,

aliaisque partibus Ultramontanis, etiam hodie praecedit, unde relaxations a regula, aliquæ abusus prodierunt; Idcirco in aliquibus Italie partibus prodit quodam ejusdem Ordinis reformatio, que Congregatio unitatis, seu de observatione nuncupari caput, frequentiori autem vocabulo Beatae Juventine de Padua, quia forte ibi initium habuit, cui Congregationis Eugenii IV. in dictis Constitutionibus multa concessit privilegia, illud præterim amplissimas exemptiones à quacumque Ordinariorū jurisdictione, & superius.

Cum autem Monasterium Caffinense, in quo S. Benedictus Ordinis institutor ultimam letem habuit, ac mortuus est, dari soleret in Commendam Cardinalibus, vel Prelatis, Julius II. per quod Constitutionem primam, illud proprio Abbatu regulare restituit, ac etiam uniuersitatem Congregationi, cuius Caput in futurum esse debet; Et ea ab ipso nomen acciperet, Caffinensis proinde nuncupata; Atque five posteriore tempore illius instar, five prius in aliis mundi partibus, alii producunt Congregationes subdiversi Constitutionibus, & privilegiis, diversitate Prelatis, & modis recte, & inter quas præferunt eft illi Bruffaldensis in Germania, cum ea differentia, quod plerique eisdem instituti Monasteriis vicem connectunt, tanquam plura membra unum corpus, seu unam Universitatem constituta, aliusnam dicere Congregationis Caffinensis; Plerique vero reguntur singulariter, ac independenter. Et sic bene dicebatur per scribentes in contrarium, dictas Constitutiones Eugenii IV. aliaque privilegia concessa Congregationi Caffinensi, non convenientiis huius Monasterio, & similibus, non inde tamen infercentur ad aliud assumptum, quod non esset Ordinis S. Benedicti.

Quare tota disputatione perirebatur secundum punctum, in quo iiscribens pro Monasterio tamquam Advocatus, deducemus dictam exemptionem generali ex Synodo Gregorii 4. de anno 601. relatus per Potonium, Pafserium, & alios supra initio allegatos; Addendo etiam respectu huius Ordinis S. Benedicti, magnam verisimilitudinem, quod cum contumulo spatio annorum circiter 200, per successum ordinem 25. fere Pontificis eius alumno habuerit, protius improbatum videbatur, quod hec, & alia longe ampliora ei concessa non essent privilegia, illud præferunt generalis exemptionis, quo de factu quelibet, quamvis exigua, & obiecta Religio potuerit.

Vetus effectu ad veritatem, contrarium credebam probabilius, tum quia verius, ac magis communiter receperunt est, cestantes privilegia particularia, Regulares tam quod Ecclesiæ, quam quoad personas, subiecte Ordinariis locorum, & comprehendit sub generalitate, text. in cap. epist. Basilice 16. question. 7. ut antiquitoribus allegatis habetur apud Tamburini, Barb. Frances, & alios supra initio allegatos, Fagnani, in cap. n. 3. n. 3. de excess. Prelatorum, Rota dec. 53. num. 2. pars. 1. rec. & plene, ac eruditè comprobatis Cardinals de Albiis in eundem responsiva de cœptione edita in Romana jurisdictione, seu futili Cardinalitatis, quod in ita, dec. 34. n. 1. quæst. & que dictationes habentur impresa in calce hujus tit.

Tum etiam magis in specie, quia id manifeste probatur per text. in cap. final. de statu Monachorum, ubi agitur in individuo de hoc Ordine S. Benedicti, & distinguuntur Monasteria exempta a non exemplis, ac probat etiam textus in cap. congre. de officio Ordinarii, ubi præsupponit facultas Ordinarii viuendi Capellos, & Ecclesias iterum Monachorum S. Benedicti; Idemque comprobatur observab. ex eisdem Constitutionibus Eugenii IV. concedentibus hanc exemptionem per speciem novi privilegii, quo supponit præcedentem fulbitionem, cum non detur acquitatio rei, que jam obtineatur; Ac etiam id clare comprobatur observatio, præterim in Germania, quod multi sunt Abbes exempli, confirmationem recipiente a Se de Apostolica tamquam huius immediatæ subiecti, alii vero ab Ordinariis locorum, & consequenter clara est contradicitione.

Neque dicta inverisimilitudo, quam alias more Advocati nimium exagerabam, aliquæ momenti videatur, quoniam magna differentia est inter eas Religiones, seu Congregationes, que in forma Collegiali, seu per Constitutionem Universitatis, reguntur cum Generali & Provincialibus, aliique Prelatis, ita omnia Monasteria, omnique professores sub eodem instituto vivant, eidemque Superioribus, & Visitatoriis subiectantur, & illa Monasteria, que singulariter, & de per se reguntur, cum in istis cestet illa ratio, ob quamvis abusus, & inconvenientia, practicabiles sunt exemptiones Regularium ab Ordinaria jurisdictione, à qua tamen ne-

qua omnino immunes existunt, cum subjacent etiam in plerisque casibus recentis per supra allegatos, præfertur per Barbos, de Episcopo dict. alleg. 105. Tamburini, Frances, Fagan, & alios ubi sup.

Hinc proinde, unicum fundamenum huius partis, restringebatur ad particulas facti circumstantias, ex quibus prætentebatur illud Monasterium repertum in qua posse fuisse exemptionis, ac immediata subjectionis Sedi Apostolica; Super quo tamen maturum judicium pro veritate efformari non potuit, cum totum periret a probationibus super facilius; Urgebant tamen ea, que ex parte Archiepiscopi deducabantur, præterim quod Abbas ab ipso Monasterio electus, confirmationem recipere ab Archiepiscopo, qui obedientiam, ac fidem promittere solet, quod est subjectionis argumentum, ut ponderatur in Maricen. Jurisdictionis apud Burrati, dec. 578. n. 9. & in eadem 18. Februar. 1647. coram Bisch. dec. 24. num. 37. pars. 10. rec. Magis vero stringebatur discreta aliorum Abbatarum in eadem dicto, aliquæ hujus regionis partibus existent, qui noviter electione exemptions à quacumque Ordinario, ac in immediate subjectionis Sedi Apostolica, ab ista confirmationem recipere solet, quod supponetur in hoc Abbatu non practicari; Quamvis è converso multæ dentur enunciati, super hujusmodi exemptione, cuius non levè argumentum refutatur etiam à confutandis, quod illud subiectio rati visitationis Nunzi Apoloticis, ad instar aliorum Monasteriorum exemplorum; Magnique momenti videbatur illud facti propositum, quod idem Archiepiscopus Colonus, seu ejus Officiale, illud Monasterium ultraferat ex ejusdem Nunzi Apoloticis delegatione.

M E S S A N E .

PRO A R C H I E P I S C O P O .

C U M R E L I G I O N E H I E R O S O L Y M I T A N A .

Causa decisus per Sac. Congregationem immunitatis pro Archiepiscopo.

De jurisdictione Ordinarii loci in exemptionis, praesertim in Milites Hierosolymitanos eius jurisdictionem turbantes, Erat posse eos excommunicare, seu excommunicatos declarare, corumque Ecclesiæ interdicto subiectare, non obstantibus specialibus privilegiis, ne excommunicari, vel inlati censoriis inmodum possint.

S U M M A R I U M .

1 Casus controversie.
2 Ordinarii potest procedere ad censuras contra Regulares, exemptiones habentes privilegium in specie censurarum, ubi agitur de censuris lati a iure.

3 Adulterio magis, ubi agitur de re notoria.
4 Item possunt excepti ab episcopis, & censuris affecti ob suam jurisdictionem turbat.

5 Regulares præsumunt subiecti Ordinario.

6 Concessa jurisdictione censuris concessa omnia ea, sine quibus illa effectum sororizant porfici.

7 Privilegium competens regularibus, ne possint excommunicari, ac procedere in casibus, in quibus ipsi sunt subiecti Ordinarii; & de differentia inter ius commune, & Concilium Tridentinum.

8 Interdictum Ecclesie apponitur ob crimen personarum, & causis, ob quas illud apponatur.

9 Exemptio ab interdicto nunquam suffragatur illis, qui sunt ejus causa.

D I S C . XXIX.

Cum quidam Clericus inquisitus, vel à carcerebus, vel à manibus familiaribus Guriae Archiepiscopalis Meffanensis, in Ecclesiam Religionis Hierosolymitanæ, ejusdem Civitatis se confoverint, ministris vero dicta Curia Archiepiscopalis, illam exinde extrahendo, ad carcere traduxisse, quidam Equites & ministri, agerentibus hujusmodi extractionem, impote ab eis reputata præjudicialem privilegii Religionis, accedentes armata manu ad Palatium Archiepiscopale, cum non levè scandalo Promotorem fiscalem, qui erat Clericus in sacris persecutus, quemdam curia servientem lethaler vulneravit, & carceratum violenter ad eandem Ecclesiam reduxerunt; Unde Archiepiscopus

piscopos ser. ser. dictos Equites, aliquo sibi adhaerentes excommunicatos per publicos cedulones declaravit, ipsamque Ecclesiam interdicti subiecti; Adversus que recuperantem ipse Religione ad Sacram Congregationem immunitatis, ac prætentente, non potuisse Archiepiscopum contra formam suorum privilegiorum, Ecclesiam exemptam interdicto subiungere, eisque milites profectos excommunicare, assumptaque defuper disputatione de anno 1653, pro censuram validitate responsum fuit, & concessa nova auctoritate definitum fuit in decisio.

In his autem disputationibus, pro Archiepiscopo scribens, distinguendo cauam in duas inspectiones, unam scilicet super censuram personarum, alteram super illis locis; Quatenus ad primam pertinet, dicibam, difficultatem ratione privilegiorum, caderet posse, quoties ageretur de excommunicatione lata ab homine, fecus autem, ubi agitur de excommunicatione lata a iure, ut in praefatis ob violentias manus in clericos, & personas Ecclesiasticas illatas, ex Canonis si quis fauente diabolo. Ita enim secundo casu receptum est, Ordinarium, non obstante privilegio, quamvis speciales circa censuras, posse exemplos declarare excommunicantes, ex ea clara ratione, quod illi excommunicare non dicunt, neque propriam jurisdictionem, vel superioritatem exercere, sed solum declarare, seu denunciare illas censuras, jam ex iure dispositione incuras.

Denuo dicitur tamquam inducta favore animarum, est actus, qui exerceri potest etiam a non habente jurisdictione, non iuxta textum expressum in Clem. prima de prie. ubi Abb. Zabarella, & ceteri, quibus relatis hanc veriorem profiteretur Campanil, in diversor. Jur. Canon. rubr. 12. cap. 16. numer. 42. Laurent. de Franch. ad concil. inter Episcopos Regul. q. 7. ver. contraria opinio, Genesi, in prax. Archep. Neap. c. 57. n. 1. Et hanc opinionem uti veriorem mature discutimus, inherendo pluribus aliis declarationibus antecedentibus, praetertim de annis 1620. & 1630. firmavisi Sac. Congreg. Concili in una Eystetten, 28. Augus. 1649, ubi in fortioribus terminis declarata fuit valida declaratio Episcopi super incuria censurarum contra Commendatorem Ordinis Theonucorum ob solam retentionem Clericorum, contra quem dictus Commendator prætendebat habere jurisdictionem, quam in effectu non habebat.

Dicquaque opinio videatur indubitate, quoties agitur de causa notoria, cum solis difficultates, juxta opinionem aliquorum praesertim Moralium, ut plurimum castum proprium suum, procedere possit quicunque auctoritate de factu dubio, in quo censurarum incurias, potius refutet ab ipsius Ordinarii declaratione, quia iustitia, & gravatoria pretendi potest, quam ab ipso facto, de quo puncto in praefatis disputationibus non fuit, itante facti notorietate.

Præterea, ubi etiam ageretur de censuris, alisque presibus ab ipso Archiepiscopo, & sic ab homine ratio delicti illatis, adhuc tamen jurisdictionis incompetente prætendit non poterat, dum delictum constibet in iuria ipsi Archiepiscopo illatis, siue quae jurisdictionis turbae, ob quam iudex, cuius maiestas lata fuit, quantumvis alia incompetens sit competens, quia exceptus ita turbatio, & offendendo judicem incompetentem, dicitur illius jurisdictionem prorogare, juxta Glos. in cap. 1. de officio delegari, ubi communiter Canonist. & Civile in l. additio. C. de Sacraf. Ecc. de quibus Genesi in prax. Archep. cap. 11. & magis in terminis c. 16. num. 6. ubi de Regularibus injuriam inferentibus Episcopo, episcopo jurisdictionem turbantibus, Farinac. q. 114. num. 67. & seqq. & conf. 134. lib. 2. Kochier, de jurisdictione in exemplis par. 2. q. 45. Sperel. decr. 86. num. 5. & 6.

Et licet scribentes pro Religione responderent, text. in cap. 1. de officio delegari, cum ibi notatis, procedere in judice delegato, de quo loquitur; Replicabam ramen fortius procedere in Ordinario, cuius jurisdictione est major, ut explicat Farinac. decr. 1. 114. num. 75. & seqq. ubi num. 78. habetur, quod respectu Ordinarii est indubitatum, fortius vero in Episcopis, & locorum Ordinariis, ob natum & habitu[m] jurisdictionem, quam ante privilegia habebant etiam cum Monachis, alisque Regularibus, & exemplis, ut dicitur, præcedat.

Clarissimæ duplice circumstantia accende, una nempe, quod contentio non erat cum factu penitus incompetente, qui nullam nec actu, nec habitu jurisdictionem haberet, sed utrum cum Diocesano habuit, ac de jure antea habiente jurisdictionem ordinariam cum omnibus Regularibus, qui morte reliqui cleri, & populi subiacebant ejus jurisdictioni, a qua per privilegia exempti sunt, unde propter ea corum

exemptio non est nativa, & omnimoda, sed dativa, tollens quidem jurisdictionem; exceptum, non autem habitum, id est que facilis admittitur prorogatio, tanquam reversalis ad suam primayam, & antiquam eam. Maximè quia etiam hodie in pluribus casibus locorum Ordinarii, actualiter etiam jurisdictionem in Regulare, & exemptos retinent, ex deductis per Kochier, d. 9. 45. Campanil, in diversor. rubr. 12. cap. 13. & Barbol. de alleg. 105.

Altera etat fortior circumstantia, quod turbatio erat occasio extractionis ab Ecclesia, & sic in causa, in qua Ordinarius, necum in locis exemptis, sed etiam in illis Nullius, habentibus proprium Prelatum cum omnimoda jurisdictione, ac territorio separato, ex Constitutione Gregorii XIV. delegatam habet jurisdictionem, id est que dicibam esse in terminis praecis text. in dicta cap. 1. de officio delegati. Quoniam concessa jurisdictione circa aliquam rem, concebat etiam censuram omnia ea, sine quibus illas res explicari non potest, ad ext. in l. 12. ff. de jurisdictione omn. iudic. cum concord. per Bellon. jun. de mandata jurisdictione cap. 8. q. 15. Rot. decr. 163 par. 6. recr. m. 1. & seqq. alias apud Merlin. decr. 610. & seqq. d. 6. 20.

Licet plerique DD. ex in parte Religionis deduci velint, privilegium Regularium, vel exemptorum, ne possint a locorum Ordinariis excommunicari, vel interdicti, suffragari etiam in illis casibus, in quibus ceffante exemptione, non est eidem Ordinarii subiecti, ut per Sanchez de matr. lib. 7. ds. p. 33. num. 23. & ad precepta Decalogi rom. 1. lib. 2. cap. 1. num. 14. Lezana in Summar. tom. 1. cap. 11. num. 14. Laurent. de Franch. contro. Regular. q. 17. apud quos ceteri. Replacabam tamen, etiam cum sensu veritatis, hujusmodi opinionem eis forte substantibilem in terminis juris communis, ex dispositione text. in cap. 1. & in eo, de præzel. in 6. fecus autem hodie post Concil. Tridi. per quod in casibus, in quibus Regulares, & exempti Ordinariorum jurisdictione subiecti, istis concessa est iudicanda, porcas coherendi, cum revocatione omnium, & quoniamcumque privilegiorum, ut probat Genesi. in prax. Archep. cap. 1. cap. 39. n. 9. Leo in Thesaur. for. Eccles. part. 1. cap. 8. num. 39. Navar. in Lucerna Regular. ver. excommunicare in principiis, cum aliis per Barbos. de Episcop. d. 13. allegat. 105. numer. 13. atque ita declaratum suffit per Sac. Congregationem Concilii 7. Februario 1633. telatur Lezana in Summ. tom. 3. verb. ex templo Regularium tract. 13. Et quamvis ipse subiungat hujusmodi declarationem intelligendum est quod eos Regulares, & exemptos, qui hoc speciale privilegium non habent, Dicibam tamen hujusmodi observationem, nullum haberationis, vel autoritatis fundamentum, quia ob specialia privilegia singulis Religionibus per Sedem Apostolicam nimia benignitatem concessa, sive per generales communicationes privilegiorum, nulla foris in Ecclesia Catholica aderit Religio, quia hujusmodi privilegium habere non praetendat, id est que dicibam, Moralium auctoritatibus in propositione non esse, quamvis alias doctis, & probatis, utpote testibus in causa propria. Cum enim Concilium Tridentinum quæcumque privilegia talibus causis tollat, nil remaneat, quod Ordinarii impedit, ne censuras profere possint contra exemptos, eodem modo, quo in reliquo elemrum, & populum subditum, iure suo primo, & Ordinario, & ex antiqua natura jurisdictione, tanquam per remotionem obstacul, quod privilegia infererant. Ad instar habentis naturaliter membrorum validas, sed ex accidentali vinculatio, quia vinculat solum, operari dicunt iure suo primo, & nativo, non autem ex novo, & dativo a dissolutione resultante, ut et communis Beneficialitatum traditio in materia indutorum, quo Ordinarii conceduntur super conferendas beneficis reservatis, licet hodie ob modernam indutorum formulam, magis receptum sit, id jus delegatum importat.

Quo vero ad interdictum Ecclesie, prudenter ac fundatè dicibam, ad illud processum esse, quia cum Ecclesia fuerit occasio scandali publici rationabile erat, ut publica demonstratio punitionis in eadem Ecclesia ferret; Non obstante eisdem Ecclesia exemptione, cum haec localis non competat ratione ipsius loci materialis, qui tanquam res inanitata, sicuti est incapax delicti, ita etiam pene, vel privilegiis; Sed haec omnia respectu competunt ratione personarum ministrantium, id est in loco adjunctioni censuræ in personam personarum, sub quarum regimine est Ecclesia, seu in personam populi in eadem Ecclesia Sacramenta, & divina recipiens.

Ut de interdicto apponendo in loco, Provincia, vel Civitate, ob delictum Principis, seu Magistratus, vel ecclesiastica nota-

notabilis pars populi, Archidiac. in. sententia, per illum text. de sentent. excommunic. in 6. Felin. Dec. & ali in cap. fine de officio deleg. cum concord. per S. decr. 1. lib. 5. c. 11. num. 6. & 9. Cowart. in cap. alma mater, p. 2. & 1. num. 4. Ideoque cum persone, quamvis excepte in proprio, ut supra, subiaceant jurisdictioni Ordinarii, multo magis coram Ecclesia subiacebant.

Nunquam enim exempti, ab interdicto suffragati potestis, qui sunt ejus causa, ad text. in c. licet de priu. in 6. Kochier. in ver. dicitur, in exempl. lib. 4. q. 14. num. fin. ac in specie id probatur per text. in t. r. & plantare, fin. de priu. ubi exprestis statutis, quod Religiosi, qui jura Episcoporum sibi arrogant, Episcopo sunt subiecti, & eorum Ecclesia interdicto subiectiuntur; Ergo Ecclesia subiecta est interdicto ob delictum Religiosorum in ea existentem, praesertim quia delictum nomine Ecclesie, & pro eis causa commissum erat; Et ex his per dictam S. Congregationem immunitatis, ut supra infrastatum est, anno 1633, pro censuram validitate responsum fuit, atque in nova audiencia Religioni concessa, confirmata fuit resolutio, que mihi ad veritatem reflectendi, vifa fuit justa, & bene fundata, quamvis nimis fuerint disputationes defuper habita, tanquam in causa exempti, & in dictione faciente statutum.

ANNOT. Ad Disc. XXIX. cum tribus seqq.

DE antiquo statu Regularium antequam supervenirent Apotholica privilegia super eorum exemptionibus, & in quibus iste moderata fuit, vel suffragantur, neque cum aliis ad eandem materiam exemptionis Regularium agunt in sua materia sub tit. de Regular. dicitur. & in Miscell. Ecclesiast. dicitur. q. 14. cum plurib. seqq. & aliquip infinitus occasio exemptionis decimaliter in sua materia sub tit. de dicim. dicitur. & sequitur occasio accessus ad processiones in ador. ad S. C. T. dicitur. 2. 3. & 36. & alibi. Arque de causa praeciso, de quo agitur in hoc dicitur. si mentio intra in Neapol. & Sicilia.

Cumque post longum silentium novus Prior Messiane adferat Sacra Congregationem Immunitatis aduersis resolutiones, atque in eius perlungum anno 1674. idcirco denuo de iusto calo agitur infra, dicitur. 104.

F A N E R. V I S I T A T I O N I S.

P R O E P I S C O P O

C U M P P. M I N O R I B U S O B S E R V A N T I B U S L O C I C A R T O C G E T I .

Causa decisus per S. Congregationem Concilii pro Episcopo.

DE Jurisdictione Ordinarii in Ecclesia seculari, quamvis per Regulares & exemptos possessa, & officiata, quia propterea naturam non immunita, neque Regularis effecta est.

S U M M A R I U M.

1. Causa controversie.
2. Que jurisdictione competit Ordinario in Ecclesia Regularium.

3. Ecclesiæ seculari non immunitant earum Statum seculari, nam quavis concedantur ad usum Regularium.

4. Nemo potius refrigerare questionem dominii suo auctori.

5. Possunt esse due Ecclesiæ, in quibus cura exercetur, una principalis, altera adiutoria.

6. Ecclesia per invalidam alienationem non amittit possessio nem.

7. Dismembratio dicitur alienatio prohibita cadens sub extravaganti Ambito.

8. Quia requiratur ad inducendum beneficium presumptum.

9. Regulari sunt quandoque infensi Ordinarii locorum.

10. In Ecclesiæ seculari officiata per Regularibus Episcopo prese, vel etiam imposito cui competit jus celebrandi Missam solemnem.

D I S C. XXX.

Recta in dicto loco usque ab anno 1619. Conventu Minorum Observantiarum, Parochus dicitur Patribus confessi Ecclesiæ parochialem sub invocatione Sanctorum Petri & Pauli, stante alla Ecclesia, sub invocatione Sanctæ Mariæ, in commendatoriis suis posita, ubi Sacramenta populo ministeri poterant, sub tam tam lege, ut Ecclesia prædicta a signum primæ vestis, Plebis nomine, seu titulum confitit. Card. de Luca, Lib. III.

re poterat, cum hodie receperum sit, per hujusmodi invalidationem bonorum, vel iurium Ecclesie alienationes, illam non privari, neditum dominio, sed etiam possessione, habili etiam ad interdictum recinendae, ac frequens summiissimum remedium manutencionis, Cassador, decr. 7. num. 3. de canon. cap. & proprie. decr. 11. 215. & 518 apud Poitum de manus. decr. 8. 139. 226. & 275. pars. 6. rec. cum aliis per Poitum d. tract. obser. 57. n. 103. & seq.

Nullaten verò dicebam evidenter, quia dismembratio, seu transmutationis status, dicitur formalis alienatio, exigens solemnitatem, & causam ad preciosos limites extrahit. Ambitiosa, quam receptum est, locum sibi vindicante in hujusmodi iuribus incorporalibus, eodem adatusmodum modo quo in alienatione praediorum & rerum corporalium, ex deductis per Orthob. decr. 6. lata per Comen. dismembrationis 22. Iunii 1628. coram Corrado decr. 224. pars. 10. rec. Bonon. dismembrationis 22. Martii 1658. coram Veroipio, & habentur plures in materia beneficii, sub us. de beneficiis, vel sub altero de Parochiis.

Beneplacitum verò ex lapso temporis presumptum, in praefatis praeterea non poterat; nam quicquid sit an intraret, nemis Bulla Urbani VIII. de prejudiciali, excludens hujusmodi presumptionem præterquam ex centenaria, in quo verius est bullam non intrare, ut inter Ecclesias, & Ecclesiasticos ex alibi deducatur, hoc eadem rite, presertim in Alboric. iur. dict. 1. & 7. Adhuc tamen, antiquis terminis juris communis retentis, illa non intrabat, cum ad eius effectum, copulatively exigerentur, lapsus temporis, & pacifica continua observantia, ex deductis apud Orthob. decr. 220. edita in Acerne. hoc eodem rite, dict. 24. quia observantia hic ceperat, atque potius contraria concurrebat, neditum ex dictis functionibus, & attributis parochialibus, singulis annis fieri solitus, sed etiam ex continuis Episcoporum visitationibus jure ordinario, tanquam in Ecclesia seculari, & subdita. Et ex his de anno 1661. per dictam Sac. Congregationem Concilii, iustis, ac fundate pro Episcopo responsum fuit.

Mos enim est Regularium locorum Ordinariis sancti potest, se opponere conunque jurisdictionem evitare pro eorum exemptione conservanda. Eamdemigit prætensionem expertus fui, dum ante accessionem ad Curiam fere adolescentem munus Vicarii prius Capitularis, deinde Generalis in Patria gererem; Cum enim in Oppido Spinatiola Venetina dieccl., ad eft Ecclesiasticas sub invocatio- ne Sanctissime Annocationis, quam quidam Episcopus ita p�acario, & ad simplicem usum concepsit Minoribus Conventualibus, Conventum ibi eingentibus, referendo sibi iure illam visitandi ordinariauthoritate, tanquam Ecclesia seculari, curantur dicti regulares hujusmodi visitationes se opponere, verum oppositionem de facto cum proprij jurisdictione, non exceptata autoritate Sac. Congregationis, superaveri.

Consimilem tractavi controversiam in Sacra Congregatione Ritu anno 1657, pro Archiepiscopo Surrenitino cum Clericis Regularibus, Theatinis, nuncupatis; Cum enim eadem occasione introductionis dictorum Religiosorum in Civitatem, Archiepiscopo Provenialis de anno 1608. ab ipso beneplacito Apostolico, & confitu Capituli, aliquis solemnitatem non servans, dictis PP. concessis Ecclesiasticis S. Antonii principi Civitatis Patroni, qui erat secularis collativa, & in quo stat, adhuc continuat, dum Regiomontiana presentis disputationis tempore quidam Romanus Metropolitanus Primicerius actu possidebat, atque ex antiqua confitudine, in die qua dicti Sancti Commemoratio per quandam secularium Confraternitatem ibidem creata cum magni solemnitate & populi concursu solet, Archiepiscopus una cum Capitulo Metropolitanis; & rotulo clero regulari, tam Civitatis, quam subiuribus processionaliter accedere, ibique pontificaliter celebrare consueverat. Exorta est ex parte Theatinorum dubitatum, num Sede vacante, seu Archiepiscopo absente, infirmo, vel alias impedito, fuit etiam eo praefente, sed nolente celebratio, resoluimus affilientem, celebratio misse solemnis spectaret ad primam Dignitatem Capituli Metropolitanam, vel potius ad Propositum Theatinorum. Et introduxit causa in Sac. Rituum Congregationem, pro Archiepiscopo, & Capitulo prodit resolutio. Tum quia ubi etiam Ecclesia est Regularis, atamen cum hujusmodi solemnitas sit de Pontificalibus, ac celebratio sit occasio processionalis Capituli & cleri regularis, Vices Episcopi absentes, impediti, vel celebrare nolentes, supplenda sunt, non a Superiori, seu Prælato Regulari, sed a prima Dignitate, seu digniori Canonico Capitulo, ut de-

claratur per eandem S. Rituum Congregationem in una Firmaria de anno 1603, occasione missæ, quæ celebratur in processione rogationum, tentantur Novar. & Lezzana, de quibus Bartol. in summa Apofidicar. m. dict. 279. n. 2. qui causus est fortior, qui processio rogationum non solet esse functio Pontificalis, neque illam missam Episcopus pontificaliter celebra solet, ut in praefatis quando agitur de supplendo vices Episcopi, quod in omnibus est fieri per Regularem, sed faciendum est per dignorem performata Capituli unum, & idem corpus cum Episcopo constituentis.

Clavis vero, quia tractabatur de Ecclesia mere seculari, in suo antiquo & collatio statu, adhuc continuante, cuius solium precarium utrum Regulares habent, eodem modo quo ut supra in Eamen dictum fuit, unde propterea ceperant omnia, quæ in propria habentur de prærogativa Praetorium Regularium in locum tenitibus, & functionibus, quæ in eorum Ecclesiis Regularibus sunt. Cum haec non esset talis, tum ex clara voluntate Archiepiscopi concedentes, à subsequita obseruantia comprobata. Tum etiam ex detecto potestatis, quia nec volens Arch. episcopus, potuerit ab ipso forma, exarav. ambitiose, vel saltem ab ipso contentu Capitali, & solemnitatibus de jure communis requisitis, hujusmodi status transmutationem facere ut supra.

MEDIOLANEN. INTERDICTI

PRO ARCHIEPISCOPO, SEU EJUS CURIA,

CUMPP. CASSINENSIBUS PETRI INGLUSSIATÆ
Casus resolutus per Sac. Congregationem Rituum contra
Curiam Archiep. Copalem.

De jurisdictione Ordinarii in Regulares exercentes in eorum Ecclesiis functiones Pontificales, & quæ non nisi ad Episcopum, vel ab eo deputatum spectare debent, Et an possit propterea Episcopus eos punire, conunque Ecclesiastico interdicto subjicere. Et quando Abbates & Prælati Regulares Pontificium utrum habentes, possint in eorum Ecclesiis baldachinum erigere, ac pontificali more celebrare.

S U M M A R I U M .

1. Falli series.
2. Abbates Regulares, quando possint baldachinum erigere & pontificaliter celebrare & n. 9.
3. Darunt Episcopo puniendo Regulares turbantes ejus jurisdictionem.
4. Fons Principis, vel regentis ejus supremazie vices spectat ad Episcopum, & ejus functione pontificali.
5. Ceremoniale attendendum est pro tege.
6. Quæ licent Regularibus in eorum ambitu alias illicita. Et ad quem predictus faciendo exequias fuerit cadavera, res quod seculatur in Ecclesia Regularum.
7. Derivatione ob quam Regularibus non licet in propria Ecclesia predicare, vel Sacramenta ministrare sine licencia Episcopi.
8. An Regularibus habentes privilegium speciale ne possint ab ordinario censoris offici, gaudeant hoc privilegio, in cassib. in quibus ei subiaceant.
9. Declaratio conclusio, de qua n. 2.
10. Quando inferior certioraverit superiori, an possit procedere in causa.
11. Attentatio non committuntur in causa diversa.

D. I. S. C. XXXI.

Cum in Civitate Mediolanen. sequitur effici mors Cardinals Trivulzii, qui raro exemplo tunc, licet provincialiter, & pro intercessione, quamvis concivis, minus gubernator illius Civitatis, & Status gerebat, atque vel ex propria electione, vel quia ibi majorum sepulchrum haberet, repellendus est in Ecclesia Regulari Sancti Petri Inglussiatae PP. Cassinensis; Princeps autem Trivulzii ejus filius ex legitima uxore ante clericatum fulcepit, cuperet funus, ut pat erat, à quadam Episcopo benevolo, qui in eadem Civitate repetebatur, cum intervenerit quortundam aliorum Praetoriorum secularium, utrum pontificalium habentum, pontificaliter celebrari, proindeque Archiepiscopum requiri cu-

rasset pro concessionis licentia, tam dicto Episcopo quam alii Prælati pontificalia exercendi, Archiepiscopus verò denegaverit, ex eo quod hujusmodi functionem peragere intendebat per se ipsum. Hic Trivulzii curavit functionem peragi pontificaliter per dictas Ecclesiæ Abbatem cum interventu quatuor aliorum Abbatum titularium ibidem residentium, pontificalium etiam usum habentium, de quo habita notitia per Vicarium Generalem, hic inhibuit ne sub Ecclesiastici interdicti aliquaque comminatis pœnis hujusmodi functionem peragere auderent, cumque eo preto ad ultiora processum fuisset. Archiepiscopus, vel idem Vicarius de his ceterioravit Sac. Congregationem Rituum, cuius tamen responso non expectabat, ad interdicti inductionem processum fuit, quo interponita per dictos Patres appetitione, & habito recurso ad eandem Congregationem, ibique affun- ditione super hujusmodi interdicti validitate.

Scriptores pro Cassinensis, praecipuum invaliditatem constitutum fundamentum in facultate, quam ipsi habent, prius generaliter & indefiniti, nun autem ad tres vi- ces, seu fidelitatis ejuslibet anni restricta per decrenum ejusdem Congregationis Rituum de anno 1628. erigendi baldachinum, ac pontificaliter celebrandi, & qua facultate licet uti potuisse dicebant in ita functione, quæ cum nimis proliticte probare conabantur sub nomine fidelitatum venire.

Scribentes pro Archiepiscopo dicebant, duplice contradictionem ex parte hujusmodi Religioforum in proprio considerari, unam neppè decreto predicto, erigendo baldachinum & pontificaliter celebrando extra occasionem festivitatum; Alteram verò sibi arrogando prærogativas Episcopales, atque in spretum manifestum præcepti eis injuncti, etiam armata manu, & cum aliquo scandalo faciendo eas functiones mere pontificales, quæ sibi Diocesano incumbunt.

Quicquid autem effet de prima specie, de qua potius ad ipsam Congregationem, cuius Majestas hodi dicitur per contradictionem ejus decreti, punitio spectabat; Sive ad ipsam temquam legislatorum incumbebat interpretari, an sub nomine fidelitatum denotantium solemnitatem, seu letitiam, venire possent, necne futura, quæ luctum, & tristitiam continent, quæ fuit improbabile videbatur.

Ob secundum speciem contradictionis, benè ad interdictum processum fuit ex dispositione text. in cap. cum plan- tare, & final. de privilegiis, ubi ad literam disponitur, quod cum Religiosis induita sibi a Sede Apostolica privilegia exercentes, contra Episcopalem authoritatem multa præsumunt, quæ & scandala, & grave pariant periculum animarum, propterea datur Episcopis facultas eos puniendi, coramque Ecclesiæ interdicto subjicere.

Quod autem iuria Episcopalia turbata, seu arrogata in proprio efficit, videbatur indubitate, dum agebatur de fure personæ, quæ duplicit Magni Principis figuram faciebat, ob dignitatem cilicet Cardinalitatem. Ac etiam quia supradicta Regis vices gerebat, ob quam secundum circumstantiam Ritu Regio, cum Catafalo & affinitentiæ Señatus, ac totius Civitatis & exercitus celebratur fuit; Ideo quæ tanquam functione pontificalis ex majoribus primis classibus, per Episcopum facienda erat, ita dispositio fuit.

4. In fure Principis, per Episcopum facienda erat, ita dispositio in his materialis facere legem, ac pro legi servandam esse; fepis firmavit Rota præfettum in Brixianis fidelitatis 16. Martii 1626. Remboldo, Calanitana pri- matu. 14. Junii, & 10. Decembri 1628. Ghisliero decr. 60. & 92. p. 8. rec. Mediolan. subfidelitatis libri 26. Junii 1647. ea- dem decr. 102. p. 10. rec.

Quemadmodum enim si hic Abbas, vel alter Prælatus habens unum Pontificalium, te incipit non requirit, & multo magis propter Diocesano, in gerendo functiones pontificales juxta ceremoniale ad loci Episcopum spectantes, ut putata in faciendo processioneum Corporis Christi, in pontificaliter celebrando in majori Civitatis solemnitate al. ejus Santi Primarii tutelaris, sive in adventu Principis, cum similibus, abhinc dubio Episcopalem authoritatem leſſe dicetur, atque ex Episcopo incumbens uti poteſt, ita in præ- senti, cum abolitione videtur, hujusmodi functionem, ei facti circumstantis effe de primis mere pontificalibus.

Habebantur hac pro veritate Sac. Congregationis, omnipotens ejus Patres hujusmodi temeritatem damnabant, Sed resolutio fuit in contrario, interdictum scilicet non subfiniri, non ex dictis Regularium fundamentis, sed ex motivo attentatorum, ac iure maiestatis ejusdem S. Congregationis, arcendo quid his sequitur, idem Archiepiscopus, vel ejus Vicarius, antequam ad interdicti promulgationem procederet, ipsam Sac. Congregationem certioraverat, Ideoque dicebatur quod certioratio Priapice, inferior magistratus sibi ligavit manus, ac tenuerit responsum expeditate, ac alias indebet procedit; Et quamvis cum solidis le-

galibus fundamento convincenter probatetur, hujusmodi attentata omnino cessare, quia, ut supra dictum est, ducent contraventiones species. Una super usi baldachini extra tres felicitates contra formam dicti decreti eisdem Congregationis. Altera vero super intepationem jurum Episcoporum. Unam facili et iuxta electione ac respectivae assignatione Religiorum singulis Monasteriis, an faciliter ad ipsum Archicishopum, vel ad Superiorum Regularem pertinet; Alteram verò ad Prelato, vel iuxtorae regulari recusante licetiam concedere suis religiosis, quinimodis ei prohibente ne hujusmodi confessionis munus assument, vel exerceant, possit loci Diocesanis eos ad id compellere.

Quatenus pertinet ad primum, cum sensu etiam veritatis pro Archicishopo respondendum esse dicbam, quia si Concilium Tridentinum & clarissimum Constitutio Gregor. XV. non solum hanc confessoriarum deputationem demandant Episcopos, sed eis tribuum iurisdictionem in confessarios, quamvis regulares & exemptos, etiam Monasteriorum exemplorum; multo magis contumeliam Episcoporum libera autoritas esse debet in Monasteriis sibi subiectis, & sub eius immunitate regimine existentibus, qualia erant illa & quibus agebatur; Ponderando potissimum declarationes S. Congregationis, Urbano VIII. etiam approbatas ditas anno 1623 re-glitratas per Barbol. in Collectan. ad Concil. dicta sess. 23. c. 10. de Regulari. n. 8. cum seqq. Episcopum scilicet removendo confessarios Monialium, non teneri significare causam remotionis superioribus Regularibus. Atque Confessorium Regularem deputationem ad confessiones unius Monasterii, non posset se ingredi in codem munere in altero Monasterio sine licentia Episcopi. Igitur ad istum pertinet confessarios deputare, atque prout sibi videbitur eos singulis Monasteriis distribuire, cum frequenter facti circumstantiae prebeat, unum esse congruum & idoneum confessorum pro uno Monasterio, inconveniens autem esse eum in altero deputare.

Et licet aliqui praedecessores Archicishopi, significando superioribus Regularibus numerum Monasteriorum, & respectivae confessoriarum quibus indigebant, eis commiserint singulorum assignationem, seu distributionem, dummodo clientem de personis jam ad id munus approbat. Nihilominus dicbam iustificatum actum facultativum nullum jus tribuentem, utpote getum ex prudentiali motivo, laudabilis quidem, sed non necessarium, quoniam Superioribus Regularibus magis singulorum Religiosorum more & qualitatee innotescant. Adinflat illius gratia & confutative nominatio, qua aliquando per Episcopos prudenter tribui solet populo, seu Magistratus & Decurionibus Civitatis de Capellanis, factoriis & ministris Monasteriorum Monialium, quia est quidem prudensimum & laudabile consilium, in hujusmodi ministris non bene suum munus gerentibus, coram occasione scandalo resultante, non possit auctorito ad Monasteriorum interestatis conqueri de mala electione Episcopi. Sed non inde resultat, ex hoc acquiri aliquid jus laicis, atque aetum reddi confessorium, ut seipsum declaravit S. Congregatio Episcoporum & Regularem, ac etiam quandoque illa Concilia; Et in terminis confutativa, seu grata nominationis, quam aliquando Ordinarius accepta a populo de Parochi, seu alterius Ecclesie Rector, ut non exinde inferatur ad ius patronatus & presentandi habetur apud Cavalier. decisi. 49.

Quod tempore pastoris remissive. Medicos, Chirurghi, barbitonores, & alii coguntur ad eorum artem exercendam. Episcopus non potest generaliter denegare omnibus Regularibus facultatem audiendi confessiones.

D I S C . XXXII.

Disponente S. Concil. Trid. sess. 25. de regular. cap. 10. ut præter ordinatum monialium Confessorium, alter extraordianum, bis, vel ter in anno offertur, qui omnium confessiones audire debeat. Cum in his decreti executionem Archicishopus Panormitanus in illius Civitatis Monasteriis constitutus temporibus in extraordinarios confessarios deputare solitus est plures diversarum Religionum regulares in singula monasteria pro sibi congruum videbetur distributos, singulique annis co-similatos, vel variatos, atque ut plurimum, confutius agendo, Archicishopi pro tempore iungentes confiteventur ipsius Superioribus Regularibus, ut aliqui sibi bene viros Religiosos jam ad confessiones audiendas approbatos ad aliqua Monasteria transmittenter, Modero vero Archicishopus noller Superiorum praedictorum arbitrio & electioni confidere, sed ipse singulis confessarios eligere, & respectivae singulis Monasteriis assignare & distribuere; E converso autem dictis Superioribus diversarum Religionum praetendentibus id ad eos pertinere, ac alias

recluctantibus licentiam concedere eorum subditis, ut munus ab Archicishopo injunctum explerent.

Re-dicata ad S. Congregationem Concilii, ac me pro Ar-

Pars I. De Jurisdictione, &c. Disc. XXXIII.

exercendam eorum artem, ita non videtur, cur Potestati Ecclesiasticae tribuenda non sit facultas cogendi medicos spirituales ad exercendam eorum professionem, & in qua eorum principale institutum veratur, quo exemplo passim utuntur. Mores in questione, an Religiosi quavis inviti cogi possint ad Episcopatum suscipiendum.

Clariss., quia si haec procedunt in illis Regularibus qui ex sola ratione instituti addici cententur vita activa, & salutis proximorum, multo magis recipienda sunt in illis, qui specialistes munus Confessionis suscepunt, illudque in ea Civitate cum populo facultari exercent, quia dicuntur operari specialisti jam adhuc culturæ, & operationi illius vinea, cuius dominio vel insitiori a quo in operarios admissi sunt, obedire tenentur, neque in eorum libito esse debet in una parte vinea & non in altera exercere illud opus, ad quod se exhiberunt.

Præterea dicabam esse non debet melioris conditionis ipsos Regulares quam Episcopos, cum salem tanquam in proposito correlativa debeat ad priam judicari. Et ideo quemadmodum Episcopos omnibus Religiosis denegaret facultatem audiendi confessiones vel praedicandi, possent ipsi iuste conqueri, atque mediante recurso ad Superioris illum cogere ad hujusmodi facultatem eis tribuendam ex dictis per Campani. de divers. iur. Canon. rubr. 12. cap. 13. n. 6. cum seqq. & num. 55. cum seqq. & Barb. in Iunn. Apostolicum Decr. verb. Regulares quoad Confessiones & Praedicatores coll. 626. & seqq. atque omnes Mores ad concorditer firmari utriusque causam propriam agentes, ita e converso ad qualitatem servandam concilium esse debet Episcopo illos cogendis ad exercenda munia eorum instituto congrua.

Et quamvis replicati posset, quod una Religio recusat, præterim ubi agitur de magna Civitate ut in præfecto, non despiciat alium Religionum professores id cuperint. Replicabam tamen id admittendum non est. Tum ob malum exemplum, & ne ita omnes illi Religiosi obedientiam Episcopo denegarent. Tum fortius ad evitanda inconvenientia exinde resultanta, quia Moniales longo tempore affluerunt ad habendos in confessarios Religiosos unius Religionis, non liberiter suscipiunt illos alijarum, ut præterim attento more regionis per Archicishopum supponeretur impracticabile, unde propter ea per indirectionem illum cogere ad hujusmodi electionem & respectivae distributionem ipsiis superioribus Regularibus concedandem.

Habita non fuit defensio formalis disputationis, quia Me communicante pluribus Superioribus diversarum Religionum in Urbe existentibus consilium Archicishopi datum, ut non curando Religiofum renuentum servitum, neque spectato Sac. Congregationis oraculo denegaret eisdem Religiosis facultatem in genere audiendi confessiones, id estiam in prædicti cardinali Proætore, dictam jurisdictionem sibi etiam competere in illos factores, qui sub alijs mercede fecerint, de ejusdem, de ejusdem Domus ministrorum commissione pro oneribus satisfaciendis, ibidem vel alibi missas celebrant, utpote sibi capellanorum nomine venientes. Nec non in predictis Ecclesiæ campanariis tanquam aliquod stipendium ab eadem Domino recipiunt. Ac etiam in milites Civitatis nuncupatis de militia, qui capiunt ob pyramatum administrationem, & alia hujusmodi habere debent in omnibus, capellanos, factitias, clericos, & alios ejusdem S. Capelli ministros, necnon in plementariis, cantores, famulos, & quoscumque alios eidem S. Donavit seu S. Capelli servientes, etiam factores, pastores, & animalium custodes, laboratores & quoscumque alios in eis servitio existentes. Quia constitutione sic flante, prætendere capi Cardinali Proætore, dictam jurisdictionem sibi etiam competere in illos factores, qui sub alijs mercede fecerint, de ejusdem, de ejusdem Domus ministrorum commissione pro oneribus satisfaciendis, ibidem vel alibi missas celebrant, utpote sibi capellanorum nomine venientes. Nec non in predictis Ecclesiæ campanariis tanquam aliquod stipendium ab eadem Domino recipiunt. Ac etiam in milites Civitatis nuncupatis de militia, qui capiunt ob pyramatum administrationem, & alia hujusmodi habere debent in omnibus, capellanos, factitias, clericos, & alios ejusdem S. Capelli ministris, necnon in plementariis, cantores, famulos, & quoscumque alios eidem S. Donavit seu S. Capelli servientes, etiam factores, pastores, & animalium custodes, laboratores & quoscumque alios in eis servitio existentes. Quia constitutione sic flante, prætendere capi Cardinali Proætore, dictam jurisdictionem sibi etiam competere in illos factores, qui sub alijs mercede fecerint, de ejusdem, de ejusdem Domus ministrorum commissione pro oneribus satisfaciendis, ibidem vel alibi missas celebrant, utpote sibi capellanorum nomine venientes. Nec non in predictis Ecclesiæ campanariis tanquam aliquod stipendium ab eadem Domino recipiunt. Ac etiam in milites Civitatis nuncupatis de militia, qui capiunt ob pyramatum administrationem, & alia hujusmodi habere debent in omnibus, capellanos, factitias, clericos, & alios ejusdem S. Capelli ministris, necnon in plementariis, cantores, famulos, & quoscumque alios eidem S. Donavit seu S. Capelli servientes, etiam factores, pastores, & animalium custodes, laboratores & quoscumque alios in eis servitio existentes.

Et tamquam prius concorditer determinatione Cardinali Pauliuto S. Congregationis Concilii Proæteto, & qui ob munus secerit eisdem Congregationis per annos ferè 30 exercitum, magnam defensio peritiam habebat. Hic declaravit, sicut verba precisa voti.

Capellanos tam leccularies quam Regulares ad celebrandum missas deputatis, qui vivunt expensis Sanctiss. Domus, seu ut vulgo dicitur provisio a mense, trimembre, semestre, & anno, eis subiectos durante eisdem servitio spectare ad Curatum eisdem Sanctissimo Domus. Sacerdotes vero tam lecculares, quam Regulares, sive Capellanos qui pro celebrandis missis eleemosynam dicunt recipiunt subiectos eis jurisdictioni Episcopi, & quoad spectulaturam, & administrationem Curato Ecclesiæ.

Milites Bombardieri, & eorum officiales qui non vivunt expensis, & ut vulgo dicitur, non provisio, sive salario Sanctiss. Domus, quod curam animarum, & sacramentorum administrationem eis subiectos Episcopo & Curato Ecclesiæ solvantur causa: civiles, & criminales probantes, sive laicæ spectare ad jurisdictionem Eminentissimi Proætotoris, & superdicti Gubernatoris, Ecclesiæ, sive vero ad Episcopum, & quadam casas mixtæ, sive inter eodem locum prævenienti.

Jus proprietas campanilis, campanarum, & annexorum spectare ad S. Damum, & consequenter ad Eminentissimum Protectorem, Episcopo vero competere usq[ue] accendi potest, diu Has campana pro servitu Ecclesie & aliis functionibus Ecclesiasticis, & ad dictum effectum deputata, tantummodo campanarum, illamque corrigendi, & puniendo sive remittere, vel quoque modo ne lege sit pulsare ut supra campanas ad suffragium ipsius Episcopi, illiusque magistrorum.

Hic vero non acquisitio Protectore, continuantibus quae prout controverteret ex quibus non levia in dies refalabant inconvenientia, Hinc proinde Sanctissimus particularem Congregationem quinque peritissimum Cardinalem, ad eas summarie decedunt deputatis, in qua Congregatione assumpcta super omnibus formaliter disputatione, eam tamen dilinendo in tres inspectiones iuxta dicti voti ordinem, Utam scilicet quoad capellanos, seu facerentes Missas celebrantes, Alteram quoad milites & bombarderos, Et tertiam quoad campanarum, Quatenus ad prius pertinet, pro Episcopo scribens dicebam, huiusmodi celebrantes nulli pacie & dicto privilegio comprehendit posse, non quidem sub nomine capellanorum, qui hoc vocabulum non convenit solum facerentibus celebrantibus, sed convenire potest cuilibet etiam in minoribus aliquod beneficium, vel capellano posset, Lotter, de benef. lib. 2. cap. 47. num. 60. & 68. Lara de capell. lib. 2. cap. 1. num. 2. Barbo de Episcopo, allegh. 24. n. 28. m. seq. Merlin. dec. 8. 5. & in aliis frequenter, de quibus in sua materia sub tit. de benef. ex quibus constat capellanos considerari in duplice differentia, alios scilicet perpetuos & in titulis provisios, alios vero manuales & amovibiles, quae habeant facultatem placet, eo ramen praesupposito retento, quod aliquis Ecclesie, vel capella servito percepio, vel donec amoveantur, sive formiter addici, quod huiusmodi facerelit non convenit.

Minus venientib[us] sub nomine famulariorum, vel inferiuenti, tamen, quia hoc nomen solum convinet illis, qui principaliiter & assidue alii serviti addiciunt, ita ut pro majori anni, sive vii parte, circa illud servitum ex necessitate tanquam ex contractu continue locationis perficit, seu operari occupati sint, cum anno, seu mensura falso, non autem quia voluntariè ad horas & pro libito servitum praestant, quamvis pro ea aliquam recipiant mercedem, in receptione beneficiorum & Beneficitalium in materia familiaritatis ac in proprio Ecclesiastico immunitatis, vel exemptionis circa famulos, colonos, operarios & inferiuentes Cardinalium, vel aliorum huiusmodi, quod intelligitur de illis, qui ut supra ex necessitate, & ex contractu pro majori vita, sicut anni pars fini servitio formiter addici, de quibus solum Constitutio 6. Greg. XIII. de out. in Fuentina hisc. 11. dicit. & in propria exemptionis famulariorum & servientium.

Quod etiam clare comprobari dicebam ab ejusdem Alm. Domini observantia, dum privilegium huiusmodi non exercet cum illis qui pro diuino falso variabiliter, & prout locanti & respectu eundem conductient placet, in dies operas locant, prout sunt mestres, vindemiantes, & alii huiusmodi, quodam anno tempore & pro fructu frumentorum collectione concurti soli.

In specie dabant exemplaria duorum insignium ecclesia, num Sixti & Pauli V. ex dictum in Ecclesia S. Mariae Majoris, duorum capellani, aliquique inferiuentis amplissimum consimile privilegium exemptionis habent a jurisdictione Archipresbyteri, qui ibi est loco Ordinarii, & cuiuscumque alterius judicis, cum immediata & privativa subjectione Cardinali Protectori, ut habentur in Pollicanis, & in Romanis jurisdictionis, ut capelle, hec eod. int. dist. 19. & 35. Quamvis enim ultra capellanos ipsorum capellarum servitum addicos, plerique alii fideocles, vel ex devotione, vel pro curam eiusdem capellarum oneribus satisfactiendis Milles in eis celebrant, non exinde tamquam huiusmodi jurisdictione praeterea sunt, quoniam ita esset habere jurisdictionem in toto clero seculari, & Regulari privative ad proprios Superioros huiusmodi celebrationem ad hunc finem afferendo.

Comprobari idem dicebam ex eadem Pauli V. Constitutione per quam s. 33. declaratur, Dignitates, Canonicos, & Beneficiarios ipsius Ecclesie Cathedralis sub Episcopi jurisdictione remaneant. Et tamen s. 31. disponit eodem Canonico, Dignitates, & Beneficiarios remaneant subiectos oneri celebrationis missarum in sancta capella iuxta tabernaculum in ea retentam, ergo simplex missarum celebratio non inducit exceptum, ab Episcopo, neque subjectionem Pro-

tectioni, nisi in concordibus concilis exercentibus aliquas artes proprias etiam statuta habentes, qui intelliguntur de illis qui perpetuo, & pro majori parte vita cali exercitio addiciunt, & de illo vivunt, ut per Salicet. in l. sub recte, numinali, Cod. de sacrofani, Eccles. cum concordan. apud Franch. & adden. dec. 175. & habetur etiam in proprio articulo deducendum in Romana tax. inter Universitates Norborum, sub tit. de residibus, a. dist. 38.

Aliud etiam claram, & impracticabile inconvenientis in huiusmodi praetensione considerabam, quod de Superiorum mandato, quoties de Tugurium, vel aliorum pyramatum incurvibus contra Altam Domum, enique pretiosissima suppellex item potest, nedum occurrere, & prompti esse tenentur illi de Militia ipsius Civitatis Laurentianae,

tang, sed omnes de universa provincia, unde si haec necessaria promptudo importaret servitum, ita ut omnes huiusmodi milites dici possent familiares, vel servientes, ita Cardinals Protecor integrum jurisdictionem temporalem, & spiritualiem in terra provincia haberet, qua propter neque Gubernatores, neque Episcopos deputare oportet, dum sub exemptione ipsius persona inferiuentis, universem eius familiam sub ipso viventem venire debere idem Protecor prætendit, & sic penitus populis provincia ester de ejus prædicta.

Scribentes pro Cardinali Protecor in copioso numero quinque, vel sex, multa deducabant in regulis generalibus confitentia, nil autem specialis, quod in proprio militum insigne videtur, nisi auctoritate Cyriac. contrav. 20. & Chripol. de re milit. cap. 46. apud quos & alios ab eis allegatos firmatur, gratuum militare servitum absque stipendio prestitum non debet eis prajudicare, neque dignitatis privilegia tollere, cum major laude, ac privilegio dignitatis debeat repatrii inferiuentis quam stipendiati, Atque ex hoc inferant in refrete, quod huiusmodi milites non haberent stipendium, sed cum proprio exercito, vel industria vivent, Verum factis leve fundamentum videbat ex defectu applicationis, allegatis enim authores, & alii loquuntur de illis, qui castra sequentes, ac pro majori vita tempore addici militare, in qua eorum est principale stipendium, omniaque alia militum requita habentes, absque solum a stipendiis recipiendis, vel spiritu glorie, vel sub spe majoris premii, quales vulgo Venturi nuncupantur, quod nill commune habet cum causa controvertitur, in quo vere isti non sunt aliud, nisi civis, ex populo electi tangunt magis idonei ad ea, que toti populo incumbunt, ut supra.

Demum quod ultimum inpectionem campanarum, Dicebant campanili dici partem Ecclesie propter quam campane stria debent ad convocandum populum, cum illa sit species predicatorum, populum ad fidem & divinam vocantem, & invitantium, Lapis, alleg. 12. num. 4. ubi Adden. II. Ex verbo Campani, idemque ipsorum cura, administratio, & judicialicio esse debet Episcopi, cuius est Ecclesia, & cui incumbit populi cura spiritualis, pro qua huiusmodi nulli in Ecclesia est introducitus tanquam de ipsius cura appenditius.

Et licet agentes pro altera parte fatis insisterent in eo, quod sapientia campana pullent occasione peculiarium solemnitatum, & occasionum ipsius sancte capella. Nihilominus id contingit per accidens, ac minus frequenter, ideoque actionem metienda est a predominantibus, seu ab eis que frequentius accidunt, nam quandoque etiam campana pullantur in adventu aliquum Magnat, sive in signum letitiae, seu pro repellendi tempestibus, & aliquando etiam ad assumptam aram, ad occursum incendio, ad convocandum populum ad consilium cum similibus. Sed ut per accidens, quia principaliter deserviunt pro convocatione ad divina.

Atque circa istum quoque punctum adducbam idem exemplum Basilicae S. Marie Majoris, cuius campana frequenter dicitur, ut etiam pro exercitu dictarum duarum capellarum exemplarum, praeterea Paulini ob litaniis, que singulis Sabatibus in eadem cantantur, ac etiam de foliamentis in singulari B. Marie festivitatibus. Non inde tamen sequitur, campanile, campaniles, & campanarii venire sub eundem capellarum exemptione, & jurisdictione, cum similibus; Et secundum praemissa in omnibus refoluntur, licet ex congruitate data est refolutio circa duos punctos capellarum, & campanarum, Et quod milites in concordibus curam animarum & spiritualia, remissa fuerit de dicto Sac. Congregatione Concili, attento quod ibidem punctus reperiebatur alias introductus, Adhuc tamen iuxta dictum vixi Pauli processum fuit, quoniam hoc videtur veritas irrefragabilis. Ob subsequuntam tamen intra sat brevem terminum mortem Episcopi, hanc item nervosae substantias, incertum est, qualiter exequitionem ista resoluerent habent.

ANNOT. A DISC. XXXIII.

Agitur in hoc discursu de jurisdictione Protectoris Alm. Domus Laurentianae, atque super punctis in eo contentis alia disputatio, que innotescat, habita non fuit, forte quia non omnium Episcoporum idem est zelus, ac propter ea ob qualitatem Protectorum pro tempore, multa tolerantur, vel dissimilantur ab Episcopis, qui aliquando, qui sua fin, non autem, que Ecclesie, sibi communiarum animarum querere coent.

Postquam vero evasit Auditor Papa Innocentii, adiut

SEU TITULI CARDINALITII
PRO CARDINALI DE ALBICIS
CUM P. GENERALI ORDINIS SERVORUM.
Casus disputationis in Congregatione particulari deputata, & resoluta, ut infra.

De jurisdictione Cardinalium in Ecclesiis suorum titularum, quid importet, & quantum se extendat, praetertim vero in illis, in quibus adiunt Regulares, An cum illis aliquam habeant jurisdictionem.

ctionem, & qualem: Et aliqua de exemptione Regularium remissive.

SUMMARY.

- 1 **D**e titulorum Cardinalitiorum distinctione.
- 2 **F**ormula collationis tituli Cardinalitatis.
- 3 **C**ausa controversie.
- 4 **D**e origine, & introductione titulorum Cardinalitiorum, & Cardinalium iurisdictionis remissive.
- 5 **D**e exemptione Regularium remissive, num. 7.
- 6 **D**istinguntur panis, & communione controversie.
- 7 **D**e decadē exemptione Regularium, de qua num. 5.
- 8 **A**n adī differentia inter jurisdictionem Episcopalem, & quasi Episcopalem.
- 9 **D**e pluribus speciebus Prelatorum habentium iurisdictionem purpuream,
- 10 **V**icarius Urbis representans Papam tanquam Episcopum, seu Ordinarii loci dicitur habere jurisdictionem quasi Episcopalem.
- 11 **Q**uod Cardinales in titulis habeant jurisdictionem Episcopalem.
- 12 **Q**uid iuris dictio quasi Episcopalis.
- 13 **Q**uomodo intelliguntur volentes Cardinales in titulis esse deputatos tanquam archos.
- 14 **C**ardinales sunt pars corporis Ecclesie universalis, ejusque caput.
- 15 **D**e rationibus, ob quas Cardinales in eorum titulis, non tanquam simplices electores, & parochi, sed tanquam Prelati, & Episcopi conferi debent.
- 16 **Q**uod tituli constituant territorium (parvum).
- 17 **A**n Vicarius Urbis in dictis titulis habeat jurisdictionem.
- 18 **A**nque a dispensante per Sac. Cenc. Triad. dict. 24. de reform. cap. 6. de ordinariis locum habeant in Cardinalibus in eorum titulis, quoad facultatem dispensandi, & ab elevandi.
- 19 **D**e compatibili concuso exemptione generali Regularium cumque subordinatione Cardinalis titulari, vel alteri Prelato.
- 20 **D**e consuetudine relata in c. 7. de capell. Monach. ut Monasteriorum non sit subiectus titulo.
- 21 **D**e prescritione in hac materia remissive.
- 22 **D**e immunitatione status Ecclesie, ex quibus inducatur.
- 23 **I**n gratiis de natura praedictarum iuribus necessaria non est derogatio juris tertii.
- 24 **C**lassis fine praedictio intelligitur compatibiliter, & in aliis quatuor in expresso.
- 25 **U**bi Ecclesia regularis confert Prelato seculari, confert iste deputatus Abbas, en superior regulari.
- 26 **R**esolutio can. cum reservatis.
- 27 **D**ari potest cumulativus concursus plurimorum superiorum, & quonodo.
- 28 **C**onfusio, & prescritione differunt inter se, & quod modo.
- 29 **P**er quos confundetur iudicis potest.
- 30 **D**erequisitus precriptionis in jurisdictione, alii que juri bus incorporalibus.

DISC. XXXIV.

Eccliam Parochialem S. Mariae in via per Cardinalem S. Marcelli, tunc clero faciliari in titulum providebat, sicut per resignationem vacante, Leo Decimus de anno 1519, cum omnibus eius bonis, redditibus, iuribus, & pertinentiis, concessit Ordini Servorum, cum facultate constituti domum, seu Conventum, ac exercendi curam eidem Ecclesiæ annexam per unum Religiosum ab iis Conventus Prior, seu Superiori depuratum, & anno vero 1551. Julius III. eamdem Ecclesiam in titulum Cardinalitum erexit, quamvis tunc ad praesens huiusmodi erectionis litteræ non habeantur. Cumque de anno 1587. Sixtus V. per eius Constitutionem 55. numerum Cardinalium prefissi, distinguendo singulos ordines, non adscensit autem tot Ecclesiæ seu tituli, plures alias in titulum Cardinalitum erexit. Unde propterea in eadem Constitutione 52. tres distinguntur huiusmodi Ecclesiæ Titularium species. Una est antiquarum, que ab initio huiusmodi prærogativam habuerunt, Alterarum, que moderniori tempore per prædecessores Pontifices credite fuerunt, & interistas enumeratae prefecit Ecclesia S. Marie in Via. Et terciæ illarum, que tunc de novo crederentur. Per quam Constitutionem exp̄ determinatur, in huiusmodi Ecclesiis in futurum dandam esse veram vacationem, & successi-

tionem habentium. Alteram super altera pariter generica superius infinita questione qualitas jurisdictionis Cardinalium in eorum Titulis, an illa dicenda esset Episcopalis vel quasi, & qualis esset huiusmodi adeo agitate: quætionis effectus; Tertiæ super compatibili concurru dictæ exemptionis Regularium, five effici uno, five altero modo, cum jurisdictione Cardinalis Titularis, five uno, five altero pariter modo illa efficit, spectatis solum effectibus compatibilibus exinde resistantibus, ita ut conciliante distinctione locus effectivæ geneticas questiones dirimant, seu eas inanes reddentur; Et quartam domum, posito dicto compatibili concurso de jure; An obstaculæ contraria confundit, seu praescriptio respectu omnium Regularium in huiusmodi Titulis Cardinalitatis existentium, five aliquod ius particolare illius Religiosi competenter in hac Ecclesia, ob dictam confessionem Leonis X.

Super primam habent Me in omnibus relativè ad deducta per eudem Cardinalem in dictis dispensationibus; præstetim secunda. Credebam vero, etiam cum sensu veritatis, probabiliorē eis opinionē ad eodem Cardinalem probatum in prædicta iurisdictione dicta generalis exemptione reflectantis a Synode celebrata de anno 601. sub Divo Gregorio, ut habuerit superius infinitum in Coloniensi. dict. 28. & latius in utraque dispensatione prædictis in calce hujus tit. impensis.

Quo vcrō ad secundam, An si jurisdictione Cardinalium in eorum Titulis dicenda esset Episcopalis, vel quasi, in quo multum elaboratum fuit. Ponderando præstetim, ex una

parte Constitutione V. Pauli Quarti; in qua ea dicitur Episcopalis, & ex altera dicta Constitutione 55. Sixti V. in qua dicitur quasi Episcopalis, cum aliis, quæ super uno, vel altero termino copiosæ hinc inde collecta fuerint, mihi videbant esse inanem laborem, quoniam isti termini videntur synomini, promiscue per DD. adhiberi soliti, juxta magis propriam, vel impropiam loquendi formulam, quod effectum autem imponit importanter.

Ad quod dignoscendum distinguebam illas tres species Prelatorum Ecclesiasticarum, & spiritualem jurisdictionem habentium, qua habent deducta in Toleratione iuris dicti sub præb. codicis. dict. 1. Quorum prima est Episcoporum in propriis diecessibus tanquam in territorio Cathedralium, omnimodam jurisdictionem spirituali habentum, quæ propria Episcopali dicitur, qui vero & de facto sunt Episcopi habentes etiam ea quæ sunt ordinis.

Alterum est Prelatorum cum vero territorio separato, & Nullius, in quo, independenter à quocumque Ordinario, omnimodam habent jurisdictionem spirituali, ac legem diecessam, eodem modo quo Episcopi, sed quia non habent ordinem Episcopalem, & consequenter caret exercitio corum, quæ sunt dicti ordinis, quamvis habuit ea obtinente, & alii committant, concedendo dimissorials ad ordinis sufficiendos ab aliquo Episcopo, idcirco potest etiam hæc jurisdictione dicti Episcopalis, sed in multis propria locutione, dicenda est quasi Episcopalis, ad differentiam eorum, qui vero & de facto sunt Episcopi.

Tertia vero species est Prelatorum, aliquam jurisdictionem in aliena diecessi, & sub alio Ordinario habentium quibus, nec unum, nec alterum jurisdictionis Episcopalis, vel quasi Episcopalis, vocabulum convenit, Ideoque quod illas de secunda specie, non ex eo quod dicitur jurisdictione quasi Episcopalis, sequuntur eam non esse plenam & omnimodam, quia sunt simili, eam scilicet, sed ita nuncupari ad differentiam eorum, qui sunt Episcopi, pi. supra.

Quod bene probatur ex decisione in Romana hereditatis 28. Aprilis 1659. cor. Melito, & sequens eo, impress. apud Bonam coll. dict. 62. ubi agendo de Cardinali Vicario Urbis, signature eumodi Ordinarii, ut propter representantem personam Papæ, non tanquam Papæ, sed tanquam Episcopi Urbis cum plena jurisdictione Episcopali, & lege diecessana, & tamen eis jurisdictione dictius quasi Episcopalis, gratia melioris loquionis, quia vero non est ipse Episcopus. Unde propter diecessam, nullam in hoc adscitum differencem inter dictas Constitutiones Pauli IV. & Sixti V. quarenam hanc jurisdictionem dicit Episcopalis, & altera quasi Episcopalis, quoniam illi sunt termini synonymi, quibus DD. promiscue utinam, atque moderniori tempore ob dictam differentiationem, gratia melioris eloquionis ita melius DD. species contra distinguntur.

Et quod Cardinales habeant in suis titulis ius Episcopale, dicitur Joannes Monachus in c. unico de majori, & obediens in 6. ubi quod Bonifacius VIII. ita sibi respondit, & ibidem

Joannes Andr. n. 3. Joannes de Imola in Clement. de Roma, n. 23. Romanus in ferm. post consilia, n. 19. Jacobat. de Concil. 2. art. 2. nn. 21. Alban. de Cardinal, q. 4. 46. Mandos. ad reg. 7. q. 2. m. 2. Iulius litr. C. concil. 100. nn. 49. Fagnan. in d. r. 1. de Majori. & obed. nn. 15. & ceteri collecti in d. prima discip. n. 21. & 34.

Et quod habent Jus quasi Episcopale Cardinalis in Clem. ne Romanis, Probus in addit. ad Monachum in c. unico de maior. & obed. in 7. n. 3. idem Fagnan. in c. cum contingat. num. 6. de etate & qualit. & ceteri, qui omnes idem dicere volunt, dicti termini promiscue utinam, quia in effectu sunt nonymoni.

Necne exaudiendi videntur illi, qui rerum solam corticem penetrantes, immorari in antiquis chronicis, vel traditionibus probantibus, Cardinales in eorum titulis ex præmava institutione deputatos fuisse tanquam Parochos ad ministranda sacramenta, & mortuos sepelirent, ut scribentes pro dictis Regularibus cum magno apparatu, & aliqua eruditio affectata ostentatione probante conabantur, quoniam illi sunt antiquiorum piz meditationes, recte præcedentes in Ecclesia primativa, quando, licet Papa habituiter eandem habet jurisdictionem per universum Orbem quam nun habet, de facto tamen ob infidelium impedimenta geraeret partes solius Episc. Urbis, vel parum plus, & non habebat illam administrationem, ad quam oportet habere coadiutores Cardinales, qui prout solum clerus urbis, ejusque Parochos tunc confluere & reprobarente videbantur.

Potest Ecclesia autem tranquillitatem, liberumque Pontificis potestis exercitum, cum Cardinales per summum Pontificis assumptioni furentur ad administrationem Ecclesie universalis, unde propter eam dicuntur pars & membra dictæ Ecclesie universalis, unum corpus cum ipso summo Pontifice constitutives, tanquam capitulum Ecclesie Catholice Romane ex benē deducit in materia per Lotter. de Beneficiis, lib. 1. q. 8. e. numer. 34. ad finem, & clarè probat eadem Confess. 55. Sixti V. 2. Hinc sequitur, determinandum esse dicti & alii canonis juxta haec tempora ac statum rectius loquuntibus, non autem antiquariis, vel aliquibus Moralibus, qui in sancta simplicitate, cum eis pertransire solent.

Ex ista siquidem status rerum immutatione, huiusque Cardinalitatis Dignitatis augmento, duas vivas rationes refutare diecessibus exclusivis huiusmodi assumpti, Unam quod prioris impræcipiū efficit, ut i. qui sunt Papæ primarii Senatores, ac membra corporis Ecclesie Universalis, jure simplicium Parochorum, seu Plebanorum conferi debant; Et alteram, quod capiendo personam Papæ reduplicative tanquam Episcopi Urbis representatam ab eius Vicario titula distinctionem, de qua in d. Romana hereditatis 28. Aprilis 1659. cor. Melito, & infra, hoc lib. sub ist. de premissa in Urbinat. iuris Metropolitici, dict. 1. & alibi; Exinde refutare, istam personam esse subjectam alteri per longum in eodem Papa concurrenti summi Pontificis, & Episcopi Ecclesie universalis, & consequenter cum dicta prima persona ita intellectu distinguitur, & de facto representata in Vicario Urbis, aliquam habeat subjectionem, vel subordinationem Collegio Cardinalium tanquam capitulu Ecclesie universalis, atque istius unum corpus cum ipso Pontifice formant; Hinc proinde incongruit, ut ipsi censes debant in istis Ecclesiæ tanquam simplices Rectores, & Parochi Urbis, subjecti illi Ordinario loci, qui ut supra, est eorum subditus & subordonatus. Sed potius dicendum est, ut quicquid sit de prima introductione. Postquam tamen hæc Dignitas adeo crevit ratione participationis in administratione Ecclesie Universalis, ob quam habent præminentiam super Episcopos, Archiepiscopos, & Patriarchas ex deducitu per Lotter. d. 7. q. 8. Ita Ecclæ sibi assignata fuerint tanquam singularium partituarum diecessibus cum territorio lepatore a diecessi Urbis, juxta eam impræcipiam & intellectuam separationem, quæ data erant undique circumdatione ab eodem territorio habentur dec. 373. p. 11. rec. de qua supra in Marofac. ad dict. 18. ac etiam supra in Laurentan. ad dict. precep. & precōntra infra in Romana Capelle, seu præminentiarum dis. & sequenti; Ut de facto docet etiam præceptio, quod etiam in legi ipsa Constitutio 55. Sixti V. ubi quod ista Ecclesiæ sunt quasi quendam diecesses. Quid etiam antiquitatem habent in legendis S. Marcelli 13. Januarii, quod 23. titulos in Urbe instituit

influitur quasi dices quodam ab baptismum, poenitentiam & Martyrum iepuluram, unde prodiit dictum erroreum afflumptum, quod Cardinales in titulis facerent figuram pa-rochorum pro lepitura mortuorum, baptismo & aliis sacra-mentis ministrandis.

Ad quod bene conferunt ea que habentur in d. Romana Capelle, dicitur. *leg. 3.* ubi quod sunt plus titulares in titulus quam Archipresbyter Basilicarum, vel Cardinales Protec-tores capellarum; ergo prouis fabulosum est dictum afflumptum.

Quodque Cardinales in eorum titulis sunt independentes ab Episcopo Urbis representato in Vicario Papae, qui in dictis titulis ac clericis, que inferiuentur nullam habeat jurisdictionem, firmant in specie Zabellata in d. clement., ne Roman., *scr. 1. n. 8.* ubi num. 4, quod Tituli Cardinalium comparant Ecclesiis Episcopalis, quod etiam dicit Probus ad Joann. Monachum in d. clement. de maiestate, & obediencia, num. 3. Erde non subiectio Vicario Villa-dic de Cardinalibus n. 7. Manfred. de Card. dec. 106. Paris de ref. lib. 7. & 12. Barbo. de univers. jur. Eccl. lib. 1. c. 4. num. 37. Fagnani. in his quod. de maior. & obed. Atque in puncto juris evidentes probant rationes, de quibus super Quatuor forte praxis de facto in contrarium, si non reflexiu ipiarum Ecclesiastarum materialium, respectu tamen carum-ad ciuii, & populi, de qua proxi. testatur Coel. de notitia Cardinalem, c. 55, quia forte idem Papa non tanquam Episcopos Urbis, sed tanquam Papa pro meliori regimine, ac ad evitandum tantam jurisdictionem scilicet, & varietatem velit.

Magnum fundamentum in contrarium constituebatur in autoritate Bellarm. Toleti, Baldelli, aliorumque Morium, qui agentes de facultate per S. Conc. Triad. s. f. 24. de ref. c. 6. abolivendi ab heresi ac dispensandi ab irregularitate Ordinarii locorum concessa, dispitant, an illa competit Cardinibus in eorum Titulis, & concludunt negativè, fre-tili preterit declaratione Gregorii XIII. contra Cardinales, ex eo quod non essent vetere Episcopi & de qua questione habetur apud Fagnani. d. c. 1. de maior. & obed. n. 16. & plenus in eam pro dilat. ione, n. 42. de panis & remissi.

Venit reflexiu etiam ad veritatem, videbatur leve fundamentum. Tum quia neque extra questionem est, An hanc facultas hodie competit omnibus Prelatis inferioribus quamvis client locorum Ordinarii si non sunt Episcopi, cum plerique dubitent illam subiactam esse per Bullam Co-nice, quamvis in contrarium sit magis communis, ex plene collectis hinc inde per Barbo. ad idem Conc. s. f. 24. c. 6. n. 52. Tum etiam quia sunt bene simili, dictum Pontificis tanquam Pontificis, non autem tanquam Ordinarii Ur-bis, ad tollendas confusiones, & ne tot in faciem Pontificis adesse dispensatores, ob hanc particularem rationem in aliis locorum Ordinariis non militant, ita statuisse in isto cauit. Non inde tamen inferri potest in reliquo sublatum, ef-fecte plenam jurisdictionem alias competenter, quoniam etiam ipi nonnulli Ordinarii jurisdictione per Aposto-licas Conflitutions in aliquibus casibus limitata est, ea in reliquo firma remanente.

Potius vero generaliter & indefinitè Cardinalium jurisdictione, & praeminentis in eorum Titulis, tam ex prae-missis, quam latius deducit per ipsum Cardinalem de Albiis in traue disceptatione; Quatenus pertinet ad tertiam inspectionem, dicebam, quod ubi etiam juxta sensum Recu-larium, admittenda est etiam generica exemptione ulque a temporibus Divi Gregorii, ut supra initium habentes, five quoquaque allo modo per eos volita; Adhuc tamen compatibilis est eis concordia cum subiectione particulari illo-rum Regularium, qui Ecclesiastarum Titularium tertio, fe-licitate, & in illis ipiarum Ecclesiastarum cultum, & servitium, fera exercitum cura illis annexa, ut administratio-nem sacramentorum in eis faciendo conceruent; Ideoque possunt simili stare, aliquod personarum genia est univer-saliter exemptione, atque habere proprium Superiorum, & Prelatum, & tamen in certis casibus, seu ad certos effectus Ordinario loci, seu alteri Prelato subiacere. Ut generaliter habemus de Regularibus aliquique exemplis exercitentur curam animarum, & sacramenta ministrantibus, quod in illis subiecte Ordinario ad text. in e. per exemptiones, de pri-vilegiis, *leg. 89.* & in *seqq.* & *secunda q. 5.* Et quidem stante praefertum incompatibilitate, de quo proxime infra, atque procedendo cum si priedicta conciliativa distinctione, illud motu mishi videbatur fabulosum, nullo discutu dignum. Potissimum quia in dictis literis collationis Tituli, non dicitur prout predecessores Cardinales servarunt, sed dicitur, prout illi posuerunt & debuerunt, ut de propteris in his materialis praefertum facultatis, Prædecessorum negligientia, vel conni-

in iis, que concernunt d. Aliae Domus ejusque sacre capi-tie servitum subjacent Cardinali Protectori compatiibiliter cum Episcopo.

Actiua de ipsiusmet Regularibus habetur supra in Faven-na in Surrenitina *ibid.* enniacita, *dis. 20.* Et congruant que habentur de duabus capillis in Ballica S. Marci Majoris dis-sequac firmata in Cesaragi. Cathedratis. 6. Marci 1656. cor. Bichio, de qua causa habetur hoc cod. lib. sub 115. depre-m. d. 3. & seqq. ubi quod latenter bene simul Canon. Eccl. S. Matris del Pilar est Regularis, ac omnino exemptos ab Archiep. tanquam Ordinario, cum proprio Prelato privati-vo, & tamen eodem in iis, que concernunt Ecclesiastam Ca-the dralem ac jura Cathedratica est subiuncti Archiepiscopi ejusque membra, cum similibus.

Et cum hac distinctione dicebam, cessare omnes supradic-tas questiones, super quibus prouide forte necesse erat non videbatur tantus labor hincinde adhibitus, quoniam stant bene simili, dicos Regulares in Conventu & alibi, atque in concernentibus disciplinam regularum, aliaque causas in-differentes esse plenarie exemptos, nullamque subiectio-nem habere Cardinali Titulari. Et tamen eis suis subiunctis in concernentibus servitium, & cultum sua Ecclesiæ, quoniam in iis, ex rationibus, de quibus infra in proxime frequenti inspektione, omnino implicat Superiorum Regularum ha-bere jurisdictionem privative ad ipsum Cardinalem, & ab eo independenter.

Demum quoad quartam & ultimam inspectionem, tri-erant Regularium fundamenta, ex quibus credebant coram iura esse in toto. Primo per constitutendum Urbi relata-rem in cap. *dis. 1.* de *Capellis monachorum.* ubi literatice dic-tur, & generaliter servare in Urbe, ut nullum monasterium titulo subiectum, dum incongruum videtur, ut regulares secularibus supponantur; Secundu[m] in contraria observantia, quae stante tam longo temporis decursu dici etiam potest pre-scrip-tiva, cum tamen ea sufficie videbatur tanquam inter-pre-tativa, dum ex præmissis negari non potest casum factum esse dubium, in quem termini interpretationis intrent; Et clariss. itantibus illis verbis literatum Apoloticarum super dicti tituli collatione, prout *ali Cardinales, qui pro tempore prefuerunt, & eadem Ecclesiam regere, & gubernare possent.* Quasi quod Papa intentio fuerit non alterandi solitum; Et tertio quod quicquid effet de aliis Regularibus aliorum Titularum, attamen respectu istius Ecclesiæ, suffragabant litera Leonis X. amplissime illam concedentes huic Religioni, cum iuribus, jurisdictionibus, & pertinentiis universi, & specialiter cum facultate excendi curam eidem Ecclesiæ annexam per unum Vicarium Regularem ab ipso Regulari superiori deputandum.

His tamen non obstantibus, reflexiu etiam ad veritatem, mihi videbatur cum dicto comparabili conciuis ex-emptionis, & subiectio[n]is respectiue, dictaque distinctione retenuta, pro Cardinali Titulari probabilius respondu-mentum esse. Singula siquidem fundamenta predicta expen-duntur;

Quatenus pertinet ad primum deducendum ex d. cap. 2. de *Capellis monachorum,* ultra plures responsones, que do-cte & elaborante dantur in traue disceptatione ipsius Cardinales in propria causa ferentes, in prima collatione ex num. 105. & seqq. in *secunda.* in *quarta q. 4.* Mishi videbatur disti-ctiuncula de plano tolli cum dicta conciliatio, quod fe-liciti-jurisdictione non pretendantur in Monasterio, de quo lo-quitur textus, minime ea pretendantur in peritiis Regu-larium in universum, sed solum accidentaliter quatenus a-gatur de Ecclesiæ cultu, & exercitio cura, ac administratione Sacramentorum, & divisione in efacienda. Et sic de illa subiectione, quam famili aliquid servito addicti, in concernentibus ipsum famulatum habent erga Dominum, remanentes in reliquo in eorum naturali libertate ab sub-iustificatione, & superioritate eius, qui universi populi Re-ctor est, iuxta causum, de quo in Lauretanis *dis. 2.* *præced.* illa-que obedientia species, que habentur exemplificate supra in Favenina, *dis. 4.*

Alerum fundamentum observantia, seu prescriptio[n]is tollit ut ex multis responsoriis datis in d. prima *discep-tat.* 21. *leg. 89.* & in *seqq.* & *secunda q. 5.* Et quidem stante praefertum incompatibilitate, de quo proxime infra, atque procedendo cum si priedicta conciliativa distinctione, illud motu mishi videbatur fabulosum, nullo discutu dignum. Potissimum quia in dictis literis collationis Tituli, non dicitur prout predecessores Cardinales servarunt, sed dicitur, prout illi posuerunt & debuerunt, ut de propteris in his materialis praefertum facultatis, Prædecessorum negligientia, vel conni-

convenientia, numquam apta est ad legitimam prescriptionem in prædictis successorum iure proprio venientium, non docto maxime de contradictione cum subsequenti pa-tientia, que in incorporalibus statu possestionis; Et sic ex pluribus illud motu videbatur contemptibile, de quo etiam habetur in *ira.*

Aliqua vero consideratione dignum videbatur tertium fundamentum deductum ex literis Leonis, ad quas Congregatio deputata in primo congrefo, & post dictam dictam primam disceptationem refluxit difficultatem, flante po-tissimum præservativa juris, seu prejudicii tertii contenta in d. Constitutione 55. Sixti V. §. 10. ubi quod nihil alieni juris derat, aut immunitum exinde cereb[er]e, & que præser-vativa in Papalibus provisionibus confert tempera incife ob-regula de uero tertio quo si non tollen. multo magis ubi ex-preca accedit.

Venit neque h[ab]e obflare credebant, cum dicta præser-vativa recte operativa remaneret in suis casibus, & incompatibiliter iuxta dictam distinctionem, cum qua omnia contra-rece[re] invicem conciliari videntur.

Cum enim per dictam Constitutionem Sixtinam, §. 6. ex-prefecta inducta sit vera hujusmodi Ecclesiastarum vacatio cum vera provisio[n]e in titulum, id implicat cum priori statu unionis, seu concessionis ejusdem Ecclesiæ, que per Leo-nem, immunitato priori statu collativo, h[ab]it Religioni facta fu[t]r. Retentis enim terminis iusus Leonini concessionis, vel Ecclesia nullum habet sponsum, & Rectorem, utpote effecta de dominio Religionis, ejusque prædium, vel ipsius Rector, caput, & sponsum, est ipse Regularis Prelatus pro tempore deputatus; Attenta vero dicta Constitutione Sixti-na, fine dubio ejusdem Ecclesiæ Rector, sponsum, & caput, est Cardinalis Titularis. Unde propter eam Constitutione Sixti-na, fine dubio ejusdem Ecclesiæ Rector, sponsum, & caput, est Cardinalis Titularis. Unde propter eam duas manifeste im-plicantia ita concurrent, Una dandi veram vacationem, & respectiue provisio[n]em in titulum secularium de Ecclesiæ regulari & subiective concepia ipsi Religioni juxta notas, & receptas provisio[n]es beneficiæ; Et altera dandi dupli-ca-tum monstrum, duorum scilicet capitum in eodem cor-pore, feuduum viitorum unus mulieris. Sive dare duas in eodem indubitate subiecto[n]e naturas diversas in-contrarias, & facultatem & regularem, que omnia in iure da-mnatur fuit, ac repugnat principiis ex frequenter supra de-duci: in Tolentino, *dis. 1.* & in aliis, ac etiam infra, *sub-stit.* in *præcep.* in Cesaragi. & Cathedratis, *dis. 3.* cum *seqq.* & aliis, cum dicta principia hodie facta yugularia. Dat enim possum in una Ecclesiæ ita diversa nature in di-versis locis, put in Ecclesiæ seculari capella, seu beneficio regulare, vel contra, seu ut in Ballica S. Maria Majoris plura capita, Achipresbyteri nemp[er] in Ecclesiæ, & duo Pro-tectors in dubius respectiue capellas cum similibus suis, non autem in uno eodemque corpore individuo, quod implicant.

Et ideo per hujus Ecclesiæ erectionem in titulum Cardina-lijum & successivum collatum ac vacationi subiectum, tap-panum per antecedentes necessarium, supponit etiam prioris status incompatibiliter omnimoda immunito, *in dis. 313.* & *445.* *p. 4.* & in aliis, non obstante utraque iuriis pleni ex-plicita præservativa ut supra.

Quatenus enim pertinet ad implicitam resultantem area-gram a*uero iure tertio quo si non tollen.* receptum in hujusmo-di gratia, seu provisio[n]is de sua natura præjudicialis, ac per mecum importabitibus de inmembrationem, seu innova-tionem prioris statu, necessariam non esse mentionem vel derogationem iuri tertii ad text. *in c. cum l. de privil.* cum notatis per Canonistas communiter ibidem, & in c. cum in-terior, de maiestate & obediencia, Gonzal. reg. 8. glos. 16. num. 50. Grat. *discep. 458.* num. 10. & seqq. d. dec. 213. num. 4. & *seqq.* p. 4. & in aliis, ac habetur in Messanen. *erectio-nis Collegiate,* & in aliis hoc eodem libro, *sub tit. de præcep-tum.*

Et quod explicat, est pariter receptum, illam intelligendam esse comparabiliter & in aliis quamvis expressis, ac quis de natura actus sunt per mecum præjudicialia juxta con-fit. Oldrad. 220. in fin. Seraph. dec. 1445. cum aliis per Barb. d. 157. Add. ad Burrat. dec. 576. n. 13. & Adden. dec. nu. 286. & seqq. p. 3. rec.

Clariss. vero ac evidentiam, dum in eadem Sextina Constitutione expresse derogatur quibuscumque in contrarium faci-entibus, cassando & annulando qualcumque con-cessione & assignatione, quamvis conciliariter facta, unde propter cesse videbatur omnis dubitatio, preterim quia dicta præservativa generalis ubi intelligenda foli-ctis discrete, & congrua congruis referendo, in illis scilicet. *Card. de Luca, Lib. III.*

lettus de consuetudine Abb. in c. fin. num. 20. eod. tit. Artet. consil. 23. num. 11. Penit. dec. 734. num. 9. & 861. n. 1. dec. 479. num. 12. par. 3. recent. & in aliis de quibus infra; Attamen ubi agitur de tollendo juri uni, & acquirendo alteri, dicitur praeceptum, non autem confutando, nequum ubi contentio est inter privatas, & particulares personas, sed etiam ubi agitur de corporibus politicis universitatibus, atque constitutibus, ut sunt Capitula, Collegia, Civitates, Religiones, cum similibus, quoniam respetu alterius contra quem pertinendit, ratione eius, quantum est, vel libellat, reputatur, ratione eius, quantum est, vel libellat, reputatur, ratione eius, & particulae persona, id eoque inter termini praecriptionis, non autem confutando, bene Artet. dec. 239. n. 12. Penit. in proxime allegatis decisionibus, Add. ad Greg. dec. 191. & Add. ad dec. 20. lit. A. & lit. C. p. 3. rec. ubi latè de hac materia, & de differentiis inter confutandis & praescriptionem, ac effectibus, ex una, vel altera resultantibus.

His positis, quod scilicet in hac specie ageretur de præscriptione, non autem de confutando, que dicitur ius non scriptum inducum ex tacto nisi illorum, qui facultatem habent condendum legem contra eos, contraria quos illa inducit, ut dicta dec. 479. numer. 3. part. 3. rec. cum aliis propositis collectis per dictos Addend. ad dec. 20. part. 3. recent. lit. D. num. 28. cum seqq. quod in plenitate nullatenus dici potest.

Sequebatur exinde, quod opus erat verificari folia, & necessaria requisita præscriptionis in jurisdictionibus, seu præminentibus, alioquin iuribus incorporealibus, & facultatibus, Primo feliciter bene concludens, & coactans probato, negativa circa non utrum iurum alias competentiam, Secundo quid ille cui hæc iura competunt, illa exercere voluerit, Tertio contradicatio eius contra quem exerceri volunt, Et quartu subsequente patientia cum tempore apto ad præscriptionem, Ac etiam quanto bona fides præscribentis, quoniam cum in iuribus incorporealibus non detur possedit vera & facti, illa requisita sicut loco professionis, fine quia sicut non potest præscriptio ex collectis per Gab. de præscript. encl. Rovit. dec. 97. dec. 113. num. part. 4. rec. 466. num. 23. & seqq. 47. 534. 20. & seqq. part. 10. cum aliis de quibus proximitate inveniuntur, & sequitur quia sunt iuris principia certa quoies non concurrit immorabilis, cum vigore titulus explicatus de mundo melior allegatur potest, ut dec. 101. n. 8. p. 10. rec. & frequent.

Omnium iurorum requisitorum iustificatio cessare videbatur, Non probabatur enim primum negative, ut concideret ab allegante probandum est, excluding contraria possibiliter, Seraph. dec. 100. n. 8. Cavaler. dec. 487. num. 2. Orthob. dec. 185. n. 2. dec. 31. p. 8. rec. & in aliis, de quibus supra, quinque contabat de contrario ob continuatos actus jurisdictionales, & præminentiales per Cardinalium Protectorem in ita Ecclesia exercitos, ergo baldachinum, ibi sedendo sub throno, alioquin similia faciendo unde ratione causa universalis, non probata formiter præscriptione auctum particularium, intrat conservatio iurium in rotum ex deductis in Toletana, disc. 1. hoc rit.

Neque iustificabantur alii requisita, præsterim contradictionis facta Cardinali Titulari pro tempore hæc iura exercere volenti cum subequita acquisientia, & patientia; Et quod magis, cum ex superius dictis, in istis Ecclesiis, Prior, seu alter superior Regularis gerente dicatur vicarias partes ipsius Cardinalis Titularis, qui polita etiam qualitate Ecclesie regularis confutet eis Abbas, & Rector. Hinc sequitur, quod totum præcario, seu Vicariolum nomine dicti Cardinalis pro tempore gemitum est, & confequeretur impossibile est dare præscriptionem.

Pleraque alia fundamenta idem dictus Cardinalis cumulabat de impræscriptibilitate superioritatis, & de monstro alias dando diuorum capitulum in uno corpore cum similibus, Sed mihi non videbantur necessaria, cum præmissi videantur proprii, & prædicti termini materia; Dicta autem disputatione habentur imprimis infra in calce post discursus, ubi de resolutione reveratorum ut supra.

ANNOT. AD DISC. XXXIV.

Uteriore disputationis progressum illa controversia non habuit; Disputationes vero Cardinalis Albitii in fine hujus tituli registratae, magnam apud Ecclesiastice eruditio Professores questionem excitaverunt, an Cardinales Diaconi in eorum diaconis, vel Titulis beneficiis locis, & locis populo dare valeant, ex modo, quo etiam extra controveriam cardinales præsbyteri, ad inflar Episcoporum in propriis Ecclesiis, pluribusq; editis pro utraque

R O M A N A C A P E L L A E , S E U
P R A E M I N E N T I A R U M ,
P R O A R C H I P R E S B I T E R O , E T C A P I T U L O
S . M A R I E M A J O R I S ,
C U M C A R D I N A L I P R O T E C T O R E C A P E L L A E
S I X T I , S E U P R A E S E P E .

Casus disputatus in Congregatione particulari, & resolutus cum temperamento, ut infra.

De jurisdictione Cardinalis protectoris Capella Sextina in Ecclesiis S. Mariae Majoris quid importet in concursu jurisdictionis competentis Cardinali Archipresbytero ejusdem Ecclesie, Et an in functionibus, que in Capella sunt, præminentia jurisdictiones pertinente ad Protectorem, vel ad Archipresbyterum.

S U M M A R I U M .

1. Facti series,
2. Preeminentia in signum jurisdictionis spectat ad eum, qui habet jurisdictionem.
3. Preeminentia competenter Ordinario etiam in locis exemptis non competent in territorio separato.
4. Decretum loquens de Cardinalibus Titularibus, vel Archipresbyteris Basilicarum non convenit Protectoriibus capellarum.
5. Exemptio non facit censure prærogativam territorii & reverentiam debitam Diocesano.
6. Qua iura competant Ordinario in Ecclesiis Regularium exemptis.
7. De distinctione inter exemptionem datum a Papa, & datum ab Ordinario.
8. De decreto, ut inferiores Prelati Regulares non possint exercere Pontificalia, nisi certis temporibus.

9. Dematerialia territorii separati intellectualis, & per filios nem quid operetur.
10. In privilegiis, tantum concessum quantum scriptum.
11. De circumstantiis excludentibus separationem territorii.
12. Ubi agitur de actibus individualibus, ad quem ex pluribus possidentibus idem ius pro communi pertinet eos explicare.

D I S C . XXXV.

I X R U S V . insignis capellam à se confuctam in Basilica S. Mariae Majoris, in qua præsepe Domini nostri repulit, multis ditavit privilegii registratis in eis Confutat. 58. præfatum illi amplius exemptionis, tam ejusdem, quam omnium eidem interviciunt, a cuiuscumque, etiam ejusdem Basilicæ Archipresbyteri superioritate, & juridictione, privative in istum tribuendo Cardinali ejusdem capelle Protecori, quem esse voluit unum de ejus familia & parentela, & in iussu defecutum antiquorum Cardinalem provinciam Marchiar, quo etiam deficiente primum Presbyterum; Cum autem per Ceremonias, seu per decretum S. Congr. Rituum statutum est, in capelis, seu functionibus Cardinalitatis, que fierent in Basilicæ, vel in Ecclesiis Titularibus, ad Archipresbyterum, vel respectivitate titulare spectante jure eundi obviam Cardinalibus Ecclesiam ingredientibus, illoque affaciendi ad locum secessis, idemque faciendo in egressu, accedit sedenti in ultimo loco cum diverso habitu, aliaque faciendo ostendenti jurisdictionem, & præminentiam tamquam in propria Ecclesia; Hinc occasione aliquantum functionum, quia in dicta capella fieri solent, præsenter exercitari. Pli V. orta est controvertita inter Cardinalem Archipresbyterum & Cardinalem Protectorem, ad quem spectaret dicta functiones respectivæ peragere; Et depurata particulari Congregatione, unius Cardinalis, & plurium Prelatorum per Alex. VII. post plures disputationes, nulla publicata fuit resolutio; Licet enim illa pro majori parte votorum, alii dictebantur, capta esset pro Cardinali protectore. Attamen facta relatione dicti Pontifici, hic eam non laudauit, mandavit occidat tenet, atque interim abstinenter a dictis exequiis aliquaque functionibus, ut per plures annos servatum fuit, utique sublata est controvergia occasio cum prudenti temperamento, vel ejusdem Pontificis, vel Clem. IX. successoris, quod dicta exequia aliquæ functiones Cardinalitatis ficerent in Altari majori, unde punctus remanebat indecisus, ut huicque observantia docet.

In disputationibus desuper habitis, præcipuis punctus erat, An exemptio dictæ capella effeta, quod confitueret eis territorio omnino separatum ab illo Basilice, ita ut Protectore dici posset Prelatus cum omnimodo, in proprio territorio omnino independenti a territorio Basilice, ut pretendebant scribentes pro Protectione, Vel è converso importaret simpliciter exemptionem loci, vel personarum existentium in alieno territorio, vel dictæ, juxta eam generaliter. Nihilominus non conceditur, ipso Episcopo vel Ordinario præiente, cui cedendum est locus, in reverentiam prioris subjectionis, ac etiam ratione illius habitualis jurisdictionis, quam ut supra in certis casibus habet, exemptione non obstante, ut dec. 111. nu. 15. cum seq. ps. rec. Gratian. disc. 467. cum aliis quibus supra in Mediol. Interdicti, dicitur.

Et quamvis scribentes in contrarium, juxta distinctionem, de qua Achill. dec. 14. de privil. Put. dec. 1. 14. 3. cum aliis plena deducit, per Barbo. de Epis. allez. 89. n. 6. dicitur premissa procedere in ea exemptione, quæ a ipso Ordinario concessa est, fecit autem ubi per Papam, seu alias ex legitima præscriptione competit; Nihilominus si dicitur, ut quod Ordinario præiente, cui cedendum est locus, in reverentiam prioris subjectionis, quæ a personis tanquam subditis debetur, fecit autem quod reverentiam honorificam & præminentiam, confitentem præsternit in pontificibus functionibus, quæ licet fiant in loco exemplo, attamen ut plurimum, & ut præsenter est illa impetrandi benedictionem, fiant in ordine ad populum, ipso Ordinario, non autem inferiori Prelato subiectum.

In istibet etiam scribentes in contrarium in eo assumpto, tamquam fatis proximo ad rem, quod licet Ordinarius in Ecclesiæ exempta erigere possit baldachinum, alioquin pontificales functions peragere, nihilominus id non permittatur in illis temporibus, in quibus ipsi Abbatibus, seu Prelatis inferioribus id conceperunt est, juxta decretum, de quo in D. Mediolan. disc. 30. Sed illud pariter est aquivocum clarum, quoniam ita ibidem advertitur, decretum prædictum non prodiit in gratiam & favorem ipsorum Abbatum,